

INTERVJUU

Kuidas saada hea palk ja vastutusrikas töö

Kuidas saaks üks naisterahvas rohkem palka ja vahest ka ülemuseks? Sellele vastab Rootsi feministliku valitsuse võrdõiguslikkuse minister **Åsa Regnér**, kelle sõnul võiks feminism olla majanduse mootor. ▶ 10-11

INVESTOR

Kauplemisportaali tasub otsida välismaalt

Võrreldes kodumaiste maakle-rite ja pankadega võib välismaise platvormi kaudu tehingud ne- li-viis korda soodsamalt tehtud saada, räägib investor Mårten Kress. Siiski on ka Eesti teenuse- pakkujail eeliseid. ▶ 14-15

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel www.aripaev.ee värsked majandusuudised iga päev!

PÄEVA TEGIJA ▲

PRFoods andis suhtele ametliku vormi

Kui PRFoodsi juhatuse liige **Indrek Kasela** nimetas suhet kahe Šoti pereettevõttega armastuseks esimesest silmapilgust, siis kolmapäeval andsid aktsionärid sellele oma õnnistuse ja reedel sai asi ametlikuks. Šoti ettevõtte John Ross Jr ja Colin Valley Smokery toovad liitu kuninga-koja varustaja nooblit mainet ja 35 riiki kauplemisskohtadena, PRFoodsi poolt tuleb raha ja ambitsioon. Kasela sõnul on tehing kasumlik esimesest päevast peale. PRFoods aga lubas veelgi laieneda.

▶ Loe lisaks lk 6

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Esmaspäev, 24. juuli 2017
nr 133 (5731) 3 eurot

EUR/USD
1,1643 ▲

USD/EUR
0,8588 ▼

EUR/SEK
9,6111 ▲

EUR/RUB
68,6400 ▲

NordPool
37,70 ▲

Euribor
-0,274 ▲

MEDITSIIN

Kuldne leping

Kelmusekahtluse saanud Anders Tsahkna ja tema juhitud SA PJV Hooldusravi sai valitsuse otsusel haigekassaga siduva lepingu, mis konkurentidele näib ebaõiglase eelisena. ▶ 4-5

▲ PJV Hooldusravi omanik ja endine poliitik Anders Tsahkna ütles, et haigekassa hakkas neile rohkem raha maksma seepärast, et nad ehitasid endale juurde 200 voodikohta. FOTO: ANDRAS KRALLA

LÜHIDALT

Saksa autotootjatel kartellikahtlus

Euroopa Komisjon teatas laupäeval, et uurib koos Saksamaa konkurentsiametiga laekunud väiteid selle kohta, et kõik suured Saksamaa autotootjad on 1990. aastatest saadik kartelli-koostööd teinud.

Saksamaa väljaanne Der Spiegel kirjutas reedel, et Volkswagen, BMW, Audi, Porsche ja Daimler kohtusid omavahel salajastes töögruppides, kus arutati tehnoloogiat, kulusid, tarnijaid ja diiselmootorite keskkonnanorme puudutavaid küsimusi. Töögruppidesse oli kaasatud üle 200 inimese.

"Euroopa Komisjon ja Saksamaa konkurentsiamet on saanud vastavat informatsiooni, mida Komisjon praegu hindab," teatas komisjon avalduses. "Praeguses etapis on edasi spe-kuleerida ennatlik."

Volkswageni aktsia kukkus reedel 4,9%. Daimleri ja BMW aktsiad olid vastavalt 3,2% ja 3,4% languses, vahendas Bloomberg.

Swedbank tõstis LHV hinnasihti

Swedbank tõstis LHV panga hinnasihti neljapäeval 9,80 eurolt 10,40 eurole, põhjendades seda panga laenuportfelli tähelepanuväärsest suure kasvu ja madalama maksukuluga. LHV laenuportfell kasvas eelmise kvartaliga võrreldes 11,1%, jõudes 606 miljoni euroni. Samas suurenes Eesti laenuurg aasta esimese viie kuu jooksul pelgalt 1,7%. Swedbanki analüütikud kordasid selle kvartali ülevaates arvamust, et LHV edasine kasv ja turuosa märkimisväärne suurenemine on tõenäoline.

Maksimarket, Konsum ning A ja O muudavad nime

Maksimarketid, Konsumid ning A ja O kauplused alustasid üleminekut Coop'i kaubamärgile. Coop Eesti Keskuhistu juhatuse esimehe Jaanus Vihandi sõnul jääb Coop'i hüpermarketeid tähistama laiend Maksimarket ja supermarketeid laiend Konsum ehk siis Coop Maksimarket ja Coop Konsum. Väikepoodide ketimärgi A ja O kasutamine lõpetatakse ning selle asemel saavad kauplused nime asukoha järgi, näiteks Coop Leisi kauplus. Kaupluste fassaadidel vahetatakse nimed pooleteise aasta jooksul, vastavat kaupluste renoveerimisplaanile. Vihandi sõnul annab see tarbijatele aega kaubamärgiga harjuda.

AKTSIAPAKK

Järvelill müüs suure hulga Tallinki aktsiaid

Tallinki nõukogu liige Kalev Järvelill müüs vahetult enne Tallinki rallit oma osaühingus Pärdiklill asuva aktsiapaki maha, finantsinspeksiooni sellest korrektselt teavitamata.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Aktsiaraamatuid võrreldes selgub, et kui veel 4. juulil oli Kalev Järvelille kuuluvas osaühingus Pärdiklill 1 420 829 aktsiat, siis nädal aega hiljem on kogu ta aktsiapakk kadunud ning liikunud Nordea Bank AB Finlandi kiendikonto alla, mis omandas samal ajavahemikul 1 763 159 aktsiat. Et aktsia hind jäi neil päevil (4.–10. juuli) vahemikku 0,93–0,96 eurot, teenis Järvelill aktsiamüügi korral vähemalt 1,32 miljonit eurot. Kalev Järvelille ei õnnestunud toimetusel telefonitsi tabada.

Finantsinspeksiooni leheküljel märke sellise tehingu kohta puudub. Finantsinspeksioonist vastati, et paraku polnud neile tehingust korrektselt teatatud ja seetõttu puudub see tehingute registris. Küll on nad sellest teadlikud ja märke Järvelille suure aktsiamüügi kohta jõuab ka süsteemi.

Kuna aktsiad liikusid Nordea kliendikontole, mille kohta pole teada, kes selle taga on, siis on võimalik ka variant, et Järvelill liigutas aktsiad Pärdiklilli kontolt mõne muu isikliku konto alla.

TASUB TEADA

Tallinki aktsiapakist suurim osa kuulub Infortarile, mis on Enn Pandi, Ain Hanschmidt ja Kalev Järvelille investeerimisfirma. Neile kuulub 38 protsenti Tallinki aktsiatest.

Teised suuremad omanikud on pangandushiiu Citigroupiga seotud ettevõtted, kellele kuulub kokku 23,7 protsenti ettevõtte aktsiatest.

Ülejäänud aktsiad kuuluvad väikeaktsionäridele.

Kui eilse Tallinki börsiralli põhjustas laevakontserni teade uue suurinvestori otsinguist, siis tegelikult on Tallinki aktsia käitunud ebaharilikult juba terve juulikuu.

Tallinki aktsionär Aivar Sõerd ja mitmed teised investorid tunnistasid Äripäevale, et neid võttis kukalt kratsima juba see, kui Tallink oma *ex-dividend*i kuupäeval ei kukkunud, vaid võttis hoopis üsna stabiilselt suuna üles.

Kalev Järvelill on Tallinki nõukogu liige alates 2007. aastast. Ta on üks Infortari suur-omanikke – Infopanga andmetel kuulub talle OÜ Pärdiklille kaudu 25,13 protsenti Infortarist, viimasele kuulub omakorda 38,03 protsenti Tallinki aktsiatest.

▲ Tallinki nõukogu liige Kalev Järvelill.
FOTO: RAUL MEE

Kes olid Tallinki aktsia suurimad ostjad-müüjad?

Eelmise esmaspäeva ja reede seisuga Tallinki aktsiaraamatut võrreldes selgub, et nädala suurim Tallinki fänn on olnud Nordea Bank Finlandi kliendikonto, kuhu on värskeid aktsiaid laekunud enam kui pool miljonit.

Suure aktsiaostu (173 000) tegi ka UAB D Investiciju Valdymas, mille nõukokku kuulub ka Tallinki nõukogu liige Lauri Kustaa Äimä. Ka Arvo Nõgesele kuuluv Gamma Holding Investment on suurema koguse aktsiaid soetanud – 34 000.

Ajavahemiku suurim müüja on LHV Pank, mis loobus 173 000 aktsiast. Kogukamast hulgast aktsiatest on loobunud ka mitme panga kliendid.

1,08

eurot lõpetas Tallinki aktsia kauplemise reedel börsipäeval. Aktsiale annab hoogu võimalik omanikuvahetus.

Eesti ettevõtetest on OÜ Koostri Juures loobunud 40 000 aktsiast, mis moodustab ettevõtte portfelli pool.

Reedel püsis Tallinki aktsia 1,07 euro tasemel, kuid päeva käive oli tavapärasest suurem, ulatudes kella kolme ajal pärastlõunal üle miljoni euro.

PANE TÄHELE

Suurimad müüjad

	aktsiate arv
AS LHV Pank	173 000
State Street Bank – West Client – Treaty	73 404
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	70 000
Clearstream Banking Luxembourg S.A. Clients	67 590
OÜ Kloostri Juures	40 000
Pelle Härmät	38 459
Swedbank AB / Sw Retail Clients	37 456
Ülle Eller	31 200
Citibank (London) / Pohjola Bank PLC	20 800
Radenex Invest OÜ	20 000
OÜ KJ Trading	20 000
OÜ A-Elect	17 812

OÜ Okob Invest	13 000
Swedbank AB Clients	12 114
AS Citadele Banka Clients	10 000
AS Kawe Kapital	10 000

Suurimad ostjad

	aktsiate arv
Nordea Bank AB Finland Branch-Non-Treaty Clients	567 151
UAB D Investiciju Valdymas	173 000
Central Securities Depository Of Lithuania	56 527
Gamma Holding Investment OÜ	34 070
Citibank (New York) / Government Of Norway	25 202
Trigon Balti Fond	21 000

SEADUS

Reisija saab õigusi juurde

Pakettreiside mõiste laieneb ja reisijad saavad tugevama õiguskaitse.

Ettevõtlusminister Urve Palo esitas valitsusele heakskiitmiseks eelnõu, mis muudaks turismiseadust, võlaõiguseadust ja tarbijakaitseseadust.

Uue aasta juulist peaks pakettreiside mõiste laienema ja arvestama rohkem ka internetis sõlmitud reisiteenuste lepinguid. Pakettreisiga on tegemist ka juhul, kui ühest müügiko-

hast on samaks reisiks valitud vähemalt kaks reisiteenust sama broneeringu käigus, näiteks kui reisibüroos pakutakse reisijale lisaks lennupiletile ka hotellimajutust või kui transpordifirmast ostetakse lisaks reisijaveole giidiga ekskursioon.

Eelnõu näeb reisijale ette suurema õiguskaitse. Reisikorraldajal peab olema tagatis juhuks, kui ta ei saa reisiteenuseid maksevõimetuse tõttu osutada. Kui reisitasu tõuseb üle kahek-

sa protsendi, on reisijal õigus lepingust taganeda. Kui reisikorraldaja tõstab reisitasu näiteks seepärast, et kütuse hinnad tõusevad pärast lepingu sõlmimist, peab ta jätta lepingusse ka samaväärse reisitasu alandamise tingimuse.

Need ja teised muudatused on osa Euroopa Liidu pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste direktiivist. Seadus jõustuks järgmise aasta juulist.

ÄRIPÄEV.EE

EKSPORT

EAS käivitas konkursi

EAS otsib projekti, mis suurendaks ettevõtete eksporti.

Projekti peab olema kaasatud vähemalt 10 ettevõtet ja selle tulemusena peab tekkima lahendus, millest ettevõtte saavad otsest kasu. Konkursile saavad projekte esitada ettevõtteid esindavad organisatsioonid ja erialaliidud. Toetuse suurus on 10 000–40 000 eurot.

ÄRIPÄEV.EE

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötlus

kaubaalused.com

Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

RENT

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

Kiire tee vastusteni

Äripäev

Raamatupidaja.ee

Hei, ratta- ja jooksusõber!

FILTER
MAANTEEKARIKASARI

UUS VÕIMALUS JOOKSUSÕPRADELE

Alates hooajast 2017 kutsub Temposõidu sari osalema ka jooksusõpru! Sarja kõigil etappidel on kavas 5 km pikkune jooksudistants, mis pakub head väljundit nädala sees jooksuvormi testimiseks.

Maanteejooksud on suunatud ka triatleetidele, kellele avaneb nüüd võimalus pärast rattasõitu jooksmisega jätkamiseks.

1.	06. mai	Kuusalu 24. Rattaralli
2.	21. mai	Elva 32. Rattapäev
3.	04. juuni	Mulgi 7. Rattaralli
4.	17. juuni	Haapsalu 17. Rattaralli
5.	30. juuli	Pandivere 27. Rattaralli
6.	19. august	Võru 12. Rattaralli
F	02. sept	Fakto Auto 7. Rahvasõit

1.	03. mai	Jüri
2.	17. mai	Kiili
3.	31. mai	Pirita
4.	14. juuni	Jüri
5.	26. juuli	Kiili
6.	09. august	Pirita
F	27. august	Ikla / Ainaži

Filter Maanteekarikasari on harrastusspordile suunatud võistlussari, mis koondab seitset suuremat rattarallit üle Eesti. Iga etapp koosneb nii pikast kui ka lühikesest distantsist, mida täiendab võistluskeskuses toimuv lasteprogramm. Lisaks toimub soodne tervisesõit neile, kes võidu sõitma minna ei tihka, kuid naudivad ühist rattasõitu!

Filter Temposõidu Karikasari on Eesti vanim järjepidevalt toimuv rattasari aastast 1986. Osalema ootame igal tasemel harrastussportlaseid. Distantsid jäävad vahemikku 10 kuni 25 km ning sõidetakse ohutus eraldistadi formaadis. Sari on populaarseks väljundiks ka triatleetidele, olles neile suurepäraseks treeningvõistluseks.

Info ja registreerimine
www.aerobike.ee

FILTER
ENERGIA VESI LAHENDUSED

ŠKODA LAAGRI

► Pildil Keila Haigla avamisega ametis olev Anders Tsahkna ütles, et rohkem raha hakati haigekassalt saama, kuna haigla ehitas juurde 200 voodikohta.

FOTO: EIKO KINK

MEDITSIIN

Haigekassa suunas raha Ts

Soodustuskelmuse kahtlustuse saanud SA PJV Hooldusravi, mis kuulub samuti kelmuses kahtlustuse saanud Anders Tsahknale, on haigekassalt saanud üha rohkem raha õendusabiteenuse eest.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

See, kuidas haigekassa on raha jagamist korraldanud, on tekitanud haigekassa ja mitme ta partneri vahel paksu verd. Silma torkab, et hüppeliselt on kasvanud just PJV Hooldusravi rahastamine, mille eelistamine haigekassa poolt tuli teistele suure üllatusena. Seda enam, et sihtasutus jäi haigekassa korraldatud õendusabiteenuse pakkujate leidmise konkursil eelviimasele kohale.

Lisaks on PJV Hooldusravi maksuvõlg kasvanud 710 236 euro suuruseks ning asutusel lasub 3,9 miljoni euro suurune soodustuskelmuse kahtlustus.

Haigekassa korraldas 2014. aastal konkursi, et reastada paremuse järjekorras Harjumaa õendusabiteenuse pakkujad ja see-

järel nendega vastavalt tulemustele neljaks aastaks lepingud sõlmida. Nii Hiiu Ravikeskuse kui ka Benita Kodu ASi üllatus aga oli suur, kui pärast esimest aastat muutis haigekassa rahastamist ja suurendas pea poole võrra PJV Hooldekeskuse mahtu, samal ajal kui teistele ravikeskustele on aastate jooksul raha vähem andma hakatud.

Küsimise peale teatas haigekassa, et konkursi tulemus kehtis vaid esimesel aastal. Erimeelsus osapoolte vahel lõppes kohtus, kus Benita AS võitis esimeses ja kaotas teises astmes. Praegu oodatakse, kas riigikohus võtab asja menetluse või mitte.

Põhjuseks varasem kokkulepe

PJV Hooldusravi omanik, endine poliitik Anders Tsahkna selgitas, et haigekassa hakkas neile rohkem raha maksma seepärast, et europrojektiga ehitati neile juurde 200 voodikohta. Europrojekti üheks tingimuseks on aga, et investeeritud raha ka sihtotstarbeliselt kasutatakse, mis on antud juhul haigekassa kohustus.

Tsahkna lisas, et otsuse europrojektina õendusabiteenuse mahtu suurendada tegid 2015. aastal valitsus ja algselt ka Põhja-Eesti regionaalhaigla, kes müüs hiljem kohustuse konkursi käigus edasi.

Tsahkna sõnul maksid nad konkursi võidu eest Põhja-Eesti regionaalhaiglale 1,66 miljonit eurot.

Haigekassa Harju osakonna direktor Ado Viik kinnitas Tsahkna öeldut, et PJV Hooldusravi ravimahtu suurendati 2015. aasta teises pooles, kui valmisid hooldekeskuse uued ruumid ja nende eest tasuti tolleaegse valitsuse korralduse alusel riigieelarvest. Viigi sõnul andsid uued ruu-

mid PJV Hooldusravile aasta varem peetud konkursil lisapunkte, mistõttu on ka eelistus põhjendatud.

Maksuvõlg ehituse pärand

Küsimusele, kas haigekassat ei tee murelikuks partneri maksuvõlg, vastas Viik, et haigekassal on PJV Hooldusraviga sõlmitud leping kuni järgmise aasta juulini ja kuna partner oli enne lepingut maksuametiga võlgade ajatamises kokku leppinud, ei ole olnud haigekassal põhjust muretseda, et nende lepingupartneril on pea sama suur maksuvõlg kui haigekassa neile poolaastas ravijuhtude eest maksab.

Tsahkna selgitas, et PJV Hooldusravi 710 000 euro suurune maksuvõlg on sellest ajast, kui haiglas toimus ehitus ja kõige eest kohe ei saanud tasuda. Praegu läheb tema sõnul maksuvõla tagasi maksmisega hästi – maksuametiga on tagasimakse graafik kokku lepitud ja PJV Hooldusravi püsib maksetega graafikus.

Sama rekonstrueerimisprojekti pärast lasub praegu 3,9 miljoni euro suuruse kelmuse kahtlustus Anders Tsahknal, PJV Hoolduskeskusel, ruume rekonstrueerinud Astlanda Ehituse juhil Kaupo Kolsaril ja tema äripartneritel Jaan Tuhhal ja Taivo Tähel.

Sel aastal maksab haigekassa PJV Hooldusravile mõlemas poolaastas üle 820 000 euro. Samal ajal on PJV omanik Anders Tsahkna öelnud, et ettevõtte on maksuvõlg seepärast, et haigekassa maksab neile liiga vähe. Sel kevadel ütles, Tsahkna, et PJV Hoolduskeskust võib oodata pankrot.

Ravikeskuse Benita Kodu juht Marilyn Vaksman sõnas, et haigekassa kulutab raha ebamõistlikult, kuna ostab rohkem tee-

► Benita Kodu juht Marilyn Vaksman ei mõista, miks eelistab haigekassa kallimat teenust olukorras, kus eelarvest on miljooneid eurosid puudu.

FOTO: ANDRAS KRALLA

nust keskustelt, kes küsivad sama teenuse eest kõrgemat hinda.

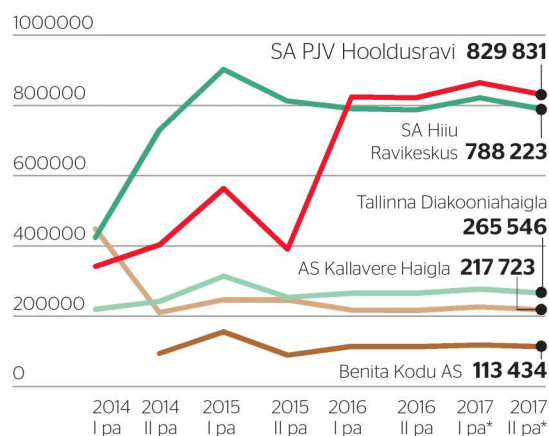
Haigekassa küsitav valik

"Jääb selgusetuks, mis põhjusel eelistatakse sama kvaliteediga kallimat teenust olukorras, kus haigekassal on eelarvest miljooneid eurosid puudu," ütles ta. Õendusabiteenuste ravijuhtude hinnad on nelja aasta jooksul tõusnud kõikides raviasutustes, välja arvatud AS Kallavere Haiglas. Viimase

VÕRDLUS

Haigekassa suurendas Keila hoolduskeskuse rahastamist hüppeliselt

eurodes

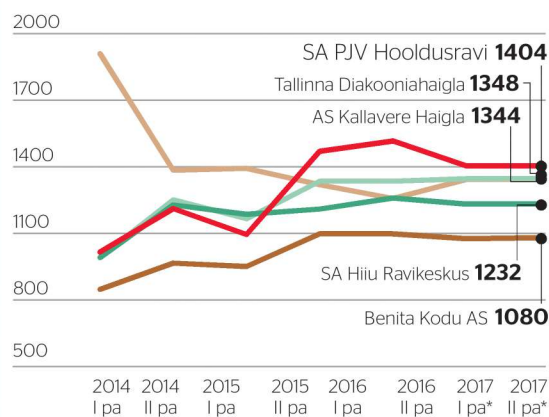

* Prognoos, täidetud mahtude andmeid pole veel avaldatud

Soodustuskelmuse kahtlustuse saanud PJV Hooldusravi ehk Keila hoolduskeskus, mis kuulub samuti kelmuses kahtlustuse saanud Anders Tsahkna, sai haigekassalt üha rohkem raha statsionaarse õendusabiteenuse eest, kuigi keskus jäi haigekassa korraldatud konkursil eelviimasele kohale. PJV Hooldusravil on ka 710 236 euro suurune maksuvõlg.

PJV Hooldusravi tõstis teistest rohkem hinda

ühe ravijuhu hind, eurodes

ALLIKAS: HAIGEKASSA

TAUST

Anders Tsahkna miljonikelmuse kahtlustus

Juunis peeti kelmuse kahtlustusega kinni ettevõtjad Anders Tsahkna, Kaupo Kol-sar, Jaan Tuha ja Taivo Tähe. Kahtlustuse järgi esitas SA PJV Hooldusravi juhatuse liige Anders Tsahkna sotsiaalministeeriumile taotluse tema ettevõttele kuuluva Keila Haigla hoonete osaliseks rekonstrueerimiseks, teades, et taotluses esitatud andmed ei vasta tegelikkusele ja taotluse koostamise eesmärk oli pettuse teel toetust saada. Samuti kahtlustatakse Tsahkna rahandusministeeriumile ebaõigete andmetega toetuse väljamaksetaotluste esitamises. Kokku maksis rahandusministeerium Anders Tsahkna esitatud väljamaksetaotluse alusel toetust riigiprokuröri sõnul ligi 3,9 miljonit eurot.

Riigiprokuröri Eve Oleski sõnul oli skeemi eesmärk saada haigla rekonstrueerimiseks raha nii, et nõutud omafinantseeringut ise ei tasuta. Selleks paisutati ehitusmaksumus tegelikkusest kunstlikult mitme miljoni euro võrra kõrgemaks, selgitas riigiprokurör kahtlustuse sisu.

Kahtlustuse järgi on veel teised ettevõtjad kontrolli all olevate ettevõtete kaudu luua näiliste tehingute ahela abil ja fiktiivsete arvete alusel ebaõige ettekujutuse omafinantseeringu kulude katmisest.

EDETABEL

Kõvasti raha saanud haigla jäi konkursil viimaseks

Haigekassa korraldatud konkursi tulemused Harjumaa õendusabiteenuse osutajate leidmiseks

Koht	Teenuse osutaja	Punktiarv (max 100)
1.	SA Hiiu Ravikeskus	81
2.	Benita AS	80
3.	SA EELK Tallinna Diakooniahaigla	80
4.	SA PJV Hooldusravi	75
5.	AS Kallavere Haigla	70

ALLIKAS: HAIGEKASSA

Tsahkna haiglale

hinnad on võrreldes 2014. aasta teise poolaastaga langenud 27%. Seda sellepärast, et algselt maksis haigekassa Kallavere haiglale ühe ravijuhu kohta 1910 eurot, mis oli üle kahe korra kallim kui odavaima pakkuja Benita Kodu hind.

Nüüdseks on hinnad rohkem võrdsustunud, ent odavaima-kalleima pakkuja hinnad erinevad endiselt pea 400 euro võrra. Enim, 38% on nelja aasta peale hinda tõstnud PVJ Hoolduskeskus.

Vaksman rääkis, et kui Benita Kodu osales 2014. aastal õendusabi tervishoiuteenuse osutajate valiku konkursil, siis nad eeldasid, et pingerida kehtib neli aastat nagu ka leping, mis selle põhjal sõlmiti. Pärast esimest aastat selgus, et konkursi pingerida kehtis ainult esimesel aastal.

Lisaks on haigekassa üldtingimustes kirjas, et 80% lepingu mahust tagatakse igal juhul. Teise aasta alguses pakuti Benita Kodule ligi 66% algsest lepingumahust, mis ei ole kooskõlas algselt kokkulepituga, mistõttu pöörduiti kohtu poole.

PJV pakub keerulist teenust

Haigekassa hinnangul on aga pilt kirjum. Viik selgitas, et õendusabi vajavad patsiendid on oma tervisemurede poolest erineva raskusastmega ja PJV on üks asutus, kes teenindab just keeruliste diagnoosidega ja palju abi vajavaid patsiente. "Paljudel teistel asutustel on osa patsientide teenindamiseks kas piiratud võimalused või puudub võimalus kõigi patsientide raviks," rääkis ta ja rõhutas samas, et juhul, kui PJV hoone suletakse, siis patsiendid leiavad ravimise võimalused kindlasti teiste praeguste lepingu-partnerite juures.

Samas ütles Viik, et haigekassal on õigus leping mõistliku etteteatamise tähtajaga üles öelda juhul, kui teenuse osutajal pole enam seaduslikult õigus teenust pakkuda. Seega nii kaua, kuni partner täidab oma lepingulisi kohustusi haigekassa ees ja muid rikkumisi ei ilmne, jätkab haigekassa PVJ Hooldusraviga koostööd. "Saame kontrollide põhjal kinnitada, et praegu on PJV Hooldusravi täitnud haigekassa ees oma kohustused," ütles Viik.

MÜÜA
ENAMPAKKUMISEL
ÄRIKINNISTU TALLINNAS

Enampakkumine toimub WWW.HAAMER.NET keskkonnas. Enampakkumise korraldab Colliers International Advisors OÜ. Enampakkumise tingimused ja juhised on toodud pakkumiskeskonnas.

Täiendav info: margus.tinno@colliers.com, +372 616 0777.

Rahavooga ärikinnistu BETOONI I

Krundi suurus: 8 411 m²

Katastritunnus: 78403:314:1580

Hoonete suurus: 5 279.6 m²

Alghind: 2 500 000 eurot

Tähtaeg: 15.09.2017, kell 15.00

Palume võtta ühendust
kõigil isikutel, kellel on nõudeid

OÜ AEROHOOLDUS
(registrikood 10375304)

ja/või **Raivo Susi**
(isikukood 36403130330)
vastu.

Kontakt: elmer.muna@derling.ee

TEHING

PRFoodsi Šoti firma: kui tuleb halb Brexit, peame oma liidu looma

Kolmapäeval andsid PRFoodsi aktsionärid ettevõttele loa kahe Suurbritannia kalandusettevõtte ostuks. Indrek Kasela sõnul on see suur samm maailmas tunnustatud *premium*-kategooria kalatootjaks saamisel.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

PRFoodsi juhatuse liige Indrek Kasela on kirjeldanud kahe Šoti pereettevõtte – John Ross Jr ja Coln Valley Smokery omandamist kui armastust esimesest silmapilgust ning võrdsete ühinemist.

15,4 miljonit eurot väärt tehing annab PRFoodsi ligipääsu šotlaste vallutatud 35 turule, üheskoos plaanitakse sihikule võtta kalanäljas Aasia turg.

Kuidas tehing sündis?

Victoria Leigh-Pearson (John Ross Jr ja Coln Valley Smokery esindaja): Otsisime partnerit juba mitu aastat (John Rossi asutaja Andrew Leigh oli pensionile minevas ning tema lapsed Christopher ja Victoria otsisid võimalusi äri edasiarendamiseks – toim).

Peamine põhjus, miks me PRFoodsi kasuks otsustasime, oli see, et me meeldisime üksteisele. Oleme pereettevõtte, aga meil on ambitsioonikad plaanid, tahame üle maailma kasvada. Praegu turustame toodangut 35 riigis.

Milliseid võimalusi pakub praegu maailmaturg? Hiina on hakanud end rohkem Euroopa kalale avama...

Victoria Leigh-Pearson: Jah, Aasia avaneb. Hiina ja India suured turud pakuvad võimalusi mitmekesiseks kasvuks. Oluline on see, et kasv on ka *premium*-kategooria sektoris. Seda toetavad jätkusuutlikkuse trend, tervislike eluviiside levimine – kala eelistatakse punasele lihale –, ning näiteks Aasia turul ka jõukuse kasv. Kalaäri, iseäranis lõheäri, on praegu väga mõnus.

◀ Christopher Leigh (vasakult), Victoria Leigh-Pearson, Indrek Kasela.

FOTO: ANDRES HAABU

Kuid kuidas mõjutab teie äri Brexit?

Victoria Leigh-Pearson: (ohkab) Me ei tea. Kindlasti on see suur muutus, aga loodame saada tugeva vabakaubanduslepingu. Euroopa pole siiski meie ainus turg. Mul pole numbreid käepärast, aga ma arvan, et meie turud jagunevad võrdselt: 1/3 on Suurbritannia, 1/3 Euroopa ja 1/3 teised välis- turud. Kui vaja, loome oma liidu!

Meie eelis on, et teadaolevalt ei tooda keegi teine nii, nagu toodame meie, näiteks ajaloolist tellislahju kasutades. Nii et selles mõttes meil maailmas otsesid konkurente pole.

Aktsionärid kiitsid ettevõtete ühinemise heaks – kuidas edasi?

Indrek Kasela: Kuna oleme börsiettevõtte, siis ei tohi ma kõike öelda. Aga me oleme kasvufaasis ning nende ettevõtete omandamine aitab meil tulevikus globaalselt kasvatada. Meie eesmärk pole olla tingimata Euroopa või maailma suurim ettevõtte. Küll aga tahame olla parim bränd nii Šotimaal, Eestis kui ka kogu maailmas.

Tehing läks maksma üle 15 miljoni euro, laenu võetakse 13 miljoni jagu. Millal on oodata kasumit...?

Indrek Kasela: Kasum hakkab kohe tulema!

Aga millal olete nii kaugel, et seda kasumit dividendina aktsionäridega jagada?

Indrek Kasela: See on väga hea küsimus... Meie dividendipoliitika on sama, mis varem. Selge on, et nii suur investering ettevõtet mõjutab. Järgmisel aktsionäride koosolekul arutame ka dividendipoliitikat. Oleme kasvufaasis, mida oleme juba poolteist aastat ette valmistanud ja tahame jätkuvalt laienemisele keskenduda. Võin öelda, et vaatame maailmas jätkuvalt selle pilguga ringi.

ÕPPIMINE VÄLISMAAL

BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Suurbritannia • USA • Kanada • Austraalia
Saksamaa • Šveits • Austria • Prantsusmaa
Itaalia • Hispaania • Holland ja teised riigid.

Keelelaagrid

- Parimatest keelelaagritest koolilastele vanuses 7-18 aastat, kursustest noorte ja täiskasvanute jaoks.
- Bachelor, Master, MBA kõrgharidusprogrammidest Suurbritannias, Šveitsis, Taanis, Hollandis, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Hispaanias, Soomes, Tšehhis jt.
- Põhi- ja keskhariidusest parimates Suurbritannia, USA, Kanada, Austria, Hispaanias keskkoolides.

Kutseharidus

Keskhariidus

Kõrghariidus
UK universities

- Kutsehariduse saamisest välismaal, sh on tasuta õppimine Suurbritannias.
- Parimatest hotellinduse ja turismikoolidest.

Tallinn, Narva mnt 7

☎ 6998300

www.balticcouncil.ee

TASUB TEADA

Kuidas tehing välja näeb?

PRFoodsi kontserni ettevõtte Saaremaa Kala loob Suurbritanniasse tütarühingu JRJ & PRF Ltd.
Loodud tütarfirma omandab JRJs ja CVSis 100% osaluse. Tehingu koguväärtus on 18 miljonit eurot.
JRJ ja CVSi senine juhtkond saab 15protsendise osaluse JRJ & PRFis (väärtus 2,7 miljonit eurot).
Ettevõttest 85% kuulub Saaremaa Kalale.

Kuidas finantseeritakse?

PRFoods peab maksma tehingu eest kokku 15,4 miljonit eurot, mille jaoks võtab Saaremaa Kala 11 miljonit eurot laenu SEBst ning 1,5 miljonit eurot Amber Trust S.C.A.-st. Ülejäänud 2,9 miljonit on endal olemas.
Tehinguga kasvab PRFoodsi töötajate arv ligi 200 töötajalt ligi 300 töötajale.
Tehinguga kasvab PRFoodsi kontserni käibemaht: mullu oli käive 47,4 miljonit eurot. JRJ lisab 13,7 ning CVS 4,9 miljonit eurot.

HIND PRFoodsi aktsia liikumine kolme aasta jooksul

eurodes

VALUUTA

Dollari nõrkus lisas eurole tugevust

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Euroopa ühisraha euro ralis läinud nädala lõpuks USA dollari suhtes kahe aasta kõrgeimale tasemele, saades tuge Euroopa Keskpanga oodatavast kursimuutusest ja USA dollarit rõhuvatelt poliitilistelt probleemidelt.

Euro tugevnes reedel 1,1682 dollari tasemele, mis on kõrgeim näit 2015. aasta augustist. Kogu läinud nädalaga tugevnes euro enam kui 1,7%.

Bloombergi dollari indeks, mis mõõdab USA dollari liikumist kuue suurema valuuta suhtes, langes 0,3% madalaimale tasemele 2016. aasta maikuust.

Euroopa börsidele euro tugevnemine ei meeldinud.

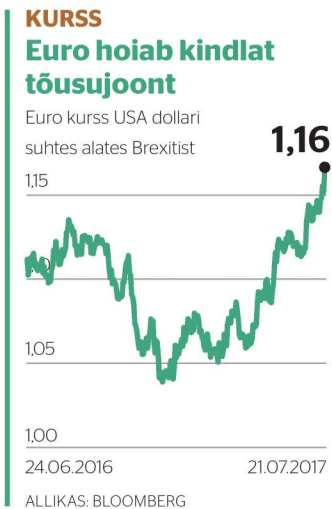
Draghi andis hoogu

Euro sai läinud nädalal uut hoogu Euroopa Keskpanga neljapäeval toimunud rahapoliitika nõupidamisest. Selle järel ütles keskpanga president Mario Draghi, et jah, sügisel hakatakse arutama esimesi samme keskpanga rahapoliitilise stiimuli koomale tõmbamiseks, eelkõige võlakirjade tugistuprogrammi lõpetamist. Keskpank kordas küll uuesti üle, et vajadusel ollakse valmis tugistuprogrammi ka suurendama ja pikendamada, kuid turud ennast sellest vangutada ei lasknud.

“Kõik räägib euro tugevnemise poolt – raha sissevool investeerimisportfellidesse, keskpanga rahapoliitika ning poliitiliste riskide vähenemine,” hindab Commonwealth Bank of Australia strateeg Londonis Peter Kinsella.

Credit Agricole SA strateegid tõstsid kuue kuu prognoosi 1,12 dollarilt 1,18 dollarile.

“Draghi püüdis eurot alla rääkida, minnes isegi nii kaugele, et viitas varaostuprogrammi suurendamisele ja pikenda-

▲ Euroopa Keskpanga president Mario Draghi. FOTO: EPA

misele,” kommenteeris Bloombergile Swissquote Bank SA turustrateeg Yann Quelenn. “Valuutaturg ei jäänud Draghi juttu uskuma ja meie samuti mitte. Programmi sobivaid võlakirju on turul liiga vähe ja suund tugistuste vähendamisele on liiga ilmne, et seda peita oleks võimalik.” Euroala majandus on jõudsalt toibunud ja deflatsioonirisk kadunud.

Keskpanga tugistuste kokku kuivamine oleks börsidele oluline muutus. Ka euro tugev-

nemine ei meeldi, kuna see mõjutab rea ettevõtete ekspordivõimet. Euroopa indeks Stoxx 600 langes reedel protsendi võrra ja nädalaga 1,7%. Saksa börsi indeks Dax langes 1,7% viimase kolme kuu madalaimale tasemele. Langusele andis reedel lisa autotööstus, kus vallandus uus kartelliskandaal.

Dollari paine

Euro l aitas tugevneda ka USA dollari nõrkus. Dollar lõpetas nädala 13 kuu nõrgimas seisus.

Reedel sai dollar lisapainet uutest pööretest juurdlikes, mis uurib president Donald Trumpi ja tema lähikondsete seoseid Venemaaga ja Venemaa võimalikku sekkumist USA presidendivalimistesse. Eriuurija Robert Mueller tahab juurdlike laiendada ka Trumpi ärisuhteid. Donald Trump ütles intervjuus ajalehele New York Times, et tema rahaasjades tuhnimine tähendaks punasest joonest üle astumist. Washington Post kirjutas, et Trump on nõunikelt uurinud, kui suured on presidendina ta volitused armu andmiseks, muuhulgas iseenesdale.

Dollari müügisurve suurenes, kui reedel õhtul tuli uudis Valge Maja pressiesindaja Sean Spiceri ametist lahkumisest ja Wall Streeti riskifondi investori Anthony Scaramucci nimetamisest uueks kommunikatsioonijuhiks.

Turud on lõõnud kahtlema, kuidas suudab Trump Venemaa skandaali keskel oma valimisluhadustele keskenduda. Tervishoiureform takerdus, maksureform on veel keerulisem ettevõtmine. Kuna sellest loodetud stiimul majandusele riskib tulemata jääda, peetakse juba vähem tõenäoliseks, et USA keskpank tänavu veel baasintresside tõstmist jätkab. Uus nädal võib siin selgust tuua, sest USA keskpank arutab siis rahapoliitikat.

LAEN

IMF annab Kreekale abi

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Rahvusvaheline Valuutafond IMF nõustus neljapäeval liituma Kreeka viimase abiprogrammiga, lõpetades ära kaks aastat väldanud spekulatsioonid, kas fond ikka osaleb.

Osalemine on tähtis, sest mitu liikmesriiki eesotsas Saksa-maaga on IMFi osalemise seadnud tingimuseks, et ise abiprogrammis osaleda.

IMF teatas, et fondi juhtkond on andnud põhimõttelise heakskiidu uuele laenule mahus kuni 1,8 miljardit dollarit, kirjutas Bloomberg.

Raha väljamaksmine sõltub Kreeka võlakoorma kergendusest, mida IMF on juba kaua Kreeka euroala kreditoridelt nõudnud.

IMF rehkendab, et isegi kui Kreeka kõik lubatud reformid ellu viib, on võlatase aastal 2030 150% SKPst ja kasvab seejärel plahvatuslikult.

Kreeka Euroopa kreditorid saaksid võla kasvu kontrolli alla saada maksepuhkust andes ja võlgade tähtaegu pikendades.

LÜHIDALT

KFC tuli välja oma nutitelefoniga

Eestissegi tuleb KFC tähistab Hiinas sünnipäeva, andes välja erkpunase Huawei nutitelefooni KFC Huawei 7 Plus. KFC avas esimese Hiina restorani Pekingis 30 aastat tagasi. Huawei asutati KFCga samal aastal Shenzhenis. Mõistagi on telefonil peal ka KFC logo. Telefonile on eelinstallitud erinevaid äppe ja viidinaid, muu seas ka KFC muusikaäpp. Kokku toodetakse 5000 KFC telefoni ning ühe hind jääb 160 euro juurde.

Air France loob noorte lennufirma

Air France-KLM andis teada, et on loomas lennufirmat Joon, mis on mõeldud noortele töötavatele professionaalidele vanuses 18–35 ning tegemist ei ole odavlennufirmaga. Esialgu lennatakse vaid Euroopas, kuid järgmise aasta keskpaigas hakkab Joon pakkuma ka pikemaid lende. Jooni pardapersonal hakkab kandma pigem hipsterlikke rõivaid: jalas hakkavad neil olema ketsid ja naised pole kohustatud kandma seelikut.

Jalgpalli voolab järjest enam raha

Euroopa tippliigade meeskondade sissetulekud on viimase kümneni jooksul rohkem kui kahekordistunud, selgub konsultatsioonifirma Deloitte'i kogutud andmetest. Viie suurima liiga – Inglismaa, Saksamaa, Hispaania, Itaalia ja Prantsusmaa – klubide käive tõusis 2015/16 hooajal 13,4 miljardi dollarini. See on 12 protsenti enam kui 2014/15 hooajal. Aasta võrdluses kasvatas sissetulekuid telediguste müük eelkõige Saksamaal, Itaalias ja Hispaanias.

SUURBRITANNIA

Palkade avalikustamine tõi ilmsiks suure lõhe

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Avalikkuse surve avaldas BBC esimest korda oma enimteenivate staaride palganumbrid. Globaalsete konkurentide kõrval need kahvatuivad, vahendas Bloomberg.

Enim ehk 2,2 miljonit naela teenis Briti ringhäälingu tuntumatest tegijatest nüüdseks ametist lahkunud “Top Gear” saatejuht ja raadiohääli Chris Evans. Talle järgnesid jalgpallisaate “Match of the Day” ankur Gary Lineker 1,75 miljoni naela ning jutusaate juht Graham Norton 850 000 naelase teenistusega.

“Ma mõistan, et paljude inimeste jaoks on tegu väga suurte summadega, kuid me oleme ülemaailmne ringhääling, kes tegutseb väga konkurentsitaldal turul. Peame maksma kon-

TASUB TEADA Mujal maailmas veel priskemad palgad

USA saatejuht Jimmy Fallon teenis mullu 15 miljonit dollarit.
Prantsusmaa Canal+ telenägu ja koomik Cyril Hanouna teenis 50 miljonit eurot aastas.

Itaalia telenägu Fabio Fazio saab aastas ca 12 miljonit eurot.
Saksamaa telemängude saatejuht Guenther Jauchi saab tänavu 5 miljonit eurot palka.

kurentsivõimeliselt, kuid mitte rumalalt,” mõõnis BBC direktor Tony Hall.

Suur palgalõhe

Ainult kolmandik nimekirjas loetletud meediatöötajatest, kes teenisid aastas üle 150 000 naela, olid naised. Halli sõnul peab BBC minema palgalõhe vähendamiseks kaugemale ja kiiremini, kui seni seda tehtud. Ta lisas, et aastaks 2020 tahab ta meediagigandis palgalõhe kaotada.

See aga BBC naistöötajaid ei rahulda. Vähemalt kümme ringhäälingu tele- ja raadiosõgimendis töötavat naist on ringhäälingu juhtkonnale esitanud nõudmise, et kui suurt korporatsioon palgalõhe probleemi kiirelt ei lahenda, võtavad nad ette kohtutöö.

Briti ajalehe The Telegraph teatel olid naised maruvihased, kui said teada, et sama ametikirjeldusega meeskolleegid on neist palju paremini tasustatud.

ÄRIPINDADE

MÜÜK | ÜÜR | ARENDUSED

KRISTI LEIDSAAR

Kinnisvaramaakler

Gsm: +372 5560 3055
E-post: kristi@skanton.ee

www.skanton.ee

TELLI BUSSIREIS MEILT!

- 9-52-kohalised bussid
- Juhuveod
- Tööliste transport

BUSSTRANS OÜ
tel +372 56 40 525, info@busstrans.ee

KRÜPTORAHHA

Kuidas lasta OneCoinil end võrgutada

“Teeni 1000 eurot esimese 30 päevaga – see on võimalik! Kui sa ei leia julgust sellest võimalusest kinni haarata, siis aasta pärast sa kahetsed.” Nii reklaamivad oma pakkumist ettevõtjad Anatoli Šedlovski ja Roman Romanov.

JAROSLAV TAVGEN
jaroslav.tavgen@aripaev.ee

Деловые
Ведомости

► OneCoini Eestisse
vahendavad Anatoli
Šedlovski (esiplaanil
keskel) ja Roman
Romanov (paremal).
FOTO: FACEBOOK

Üleskutsed on pärit reklaamist, mis kutsub liituma OneCoiniga. Detsembris käis Äripäeva ajakirjanik OneCoini levitajate eestikeelsel üritusel ja kirjutas sellest reportaaži pealkirjaga “Kui loll peab olema, et sinna raha panna...”.

Nüüd külastas Äripäeva venekeelse väljaande Delovõje Vedomosti reporter sarnast esitlust venekeelsele publikule.

Vastuolulised ootused

OneCoini guugeldades näeb esimese kirjena uudist, et India politsei tahab esitada selle süsteemi loojale bulgaarlanna Rujia Ignatovale süüdistuse. Järgnevad artiklid, mis kirjeldavad OneCoini kui utopilist petuskeemi, Wikipedia andmeil on tegemist Ponzi skeemi ehk finantspüramiidiga. Süsteemi kritiseerivat materjali on väga palju.

Kuid arvukalt on ka positiivseid artikleid ja videoklippe, mis reklaamivad OneCoini ja soovivad seda kui kiiresti suure raha teenimise võimalust.

Seepärast otsustas Delovõje Vedomosti ajakirjanik üritust külastada ja ise asjast sotti saada.

“Kuidas te teada saite, mis siin toimub?” tervitab mind Anatoli Šedlovski. “Ma ei oodanud, et täna tuleb siia keegi, kes ei ole “oma”, lisab ta naeratades ja palub mul istet võtta ja tunda end nagu kodus.

Nagu sõprade kokkusaamine

Väike, kenasti kujundatud ruum ühe Mustamäe tööstushoone teisel korrusel. Dollari-, euro- ja kroonikujutistega stendid – nagu oleks sisenenud Eesti Panga muuseumi. Seinal on suur ekraan, laual hulk hõrgutisi. Kohale pole tulnud kuigi palju rahvast –

”Kui elad superkokkuhoidlikult, kulutad elu jooksul ühe miljoni. Mis sulle kätte jääb? Miljon. See on sinu kesklinna korteri hind! Ja kõik! See ongi sinu hind!”

Anatoli Šedlovski räägib, kuhu viib välja 5000 dollarilise kuupalgaga töö.

kõigest seitse inimest, kes kõik võtavad laua ümber istet.

Kuni Šedlovski ja ta abilised projektorit sätivad, käib elav keskustelu. Kaks osalejat kõnelevad entusiastlikult sellest, et naasid äsja Venemaalt, kus käisid OneCoini koolitusel, ja milline suurepärane õhkkond seal valitses. Ka sinne ürituse õhkkond on meeldiv. Kõik meenutab heade sõprade kokkusaamist. Mitmes mõttes see nii ka on, sest peale minu on veel vaid üks uustulnuk. Ja üritus toimub iga nädal.

Sume sissejuhatus ja põnev pööre

Šedlovski alustab üldise jutuga sellest, mis on *blockchain* (andmebaas ehk tehinguplokkide ahel) ja mis krüptovaluuta (ta ei seosta seda küll otseselt OneCoiniga). Selgitus on arusaadav, näidetega ja kujundlik.

Siis aga pöördub jutt võrkurunduse eelistele. “Käisin kord võrkurundusele pühendatud konverentsil ja esineja ütles, et esimese miljoni teenis ta 29aastasena. Mõtlesin, et pagana pihta, 29aastaselt ei teeninud mina kindlasti midagi! Muidugi hakkas asi mind huvitama. Ja see kõik ongi reaalne.” Šedlovski nimetab ka

Donald Trumpi, kes olevat öelnud, et võrkurundusega tegelda on lihtsam kui oma äri alustada.

Siis liigub Šedlovski osa juurde, mida võiks kokkuvõtvalt nimetada hirmutamiseks. “Loomulikult võib teha ka palgatööd. Olla spetsialist ja mitte kanda vastutust. Kuid siis peab hakkama kohe mõtlema pensioni peale,” hoiatab ta. Ja jutustab loo.

“Kunagi kuulasin Venemaal lektorit, kes ütles, et hoidku jumal selle eest, et sa 20aastasena mõtled, et nüüd hakkad hästi teenima. Tegelikult, isegi siis, kui õnn sulle naeratab ja sa leiad 5000dollarilise palgaga töö, teenid sa elu jooksul umbes kaks miljonit. Kui elad superkokkuhoidlikult, siis kulutad elu jooksul ühe miljoni. Mis sulle kätte jääb? Miljon. See on sinu kesklinna korteri hind! Ja kõik! Ja see ongi kogu su elu! See ongi sinu hind!” kruvib Šedlovski emotsioone üles.

Seepärast ongi loogiline eeldada, et tuleb teha oma äri. Kuid tuleb välja, et ka siin on ohte. “Sinu äri – see on kõige rohkem üürrikorter esimesel korrusel, kus sa avad oma poe. Kes selle pealt teenib? See, kes sulle korterit üürib, ja pank, kes sulle laenu andis. Kuid mitte sina. Võrgus on võimalik

teenida,” jõuab Šedlovski esinemise tuuma juurde. Selleks, et OneCoiniga teenida, on Šedlovski sõnul vaja registreeruda süsteemi ja osta koolituspakett. Pakettide hind algab 110 eurost ja lõpeb 48 000 euroga. “110eurone pakett annab esimese astme koolituse ja 1000 kinkežetooni, mille eest saab roobitseda teatud koguse raha.” Järgneb kirjeldus, milles Šedlovski žongleerib põnevate sõnadega: *split* (žetoonide hulga kahekordistamine), *token*’id ehk žetoonid, *mining* (kaevandamine) ja keerukuse koefitsient.

Edasi, börsile!

Järgmine teadmine on, et rahaga, mille sa oled roobitsenud, võid osta midagi valitud veebipoest, kus saab maksta OneCoiniga. Aga teine võimalus on oodata, kuni firma on läinud Hiina börsile (mitte krüptovaluuta oma!). See samm on Šedlovski sõnul ettevalmistamisel ja juhtub 2018. aastal.

Süsteemis teenimiseks on veel üks võimalus – võrkurundus. Seal käib kõik lihtsalt. Kui keegi on ostnud sinu käest paketi, teenid sina 10% selle hinnast. Edaspidi saad sa 10% nende inimeste teenistusest, kes on sinu võrgustikus.

ICC Eestil on sõsarorganisatsioonid 90 riigis. See on unikaalne võrgustik, mille looja on rahvusvahelise äri maailmaorganisatsioon ICC.

Meie sõsarorganisatsioonid on taganud ICC Eesti äridelegatsiooni visiitide edukuse.

Tänavune reisikava katab tohutu ala: kaugest Austraaliast maailmalõpulinnani (Fin del Mundo) Ushuaia Tulemaale. Valida on lähedaste, kaugete ja väga kaugete sihtkohtade vahel.

Huvilistel palume kohe registreeruda!

Reiside vastutav korraldaja on ICC Eesti asutajaliige EMI EWT Ida-Lääne Koolituse AS, kellel on pakettreiside korraldamiseks nõutavad reisikorraldaja õigused ja registreeringud.

2017. AASTA
ÄRIDELEGATSIOONID JA ÕPPEREISID

20.08–26.08.2017	Rahvusvaheline suveakadeemia Saksamaal – hea võimalus ärikontaktide loomiseks!
21.08–26.08.2017	Äridelegatsiooni visiit Valgevenes
18.09–06.10.2017	Äridelegatsioon – konverentsireis Austraaliasse
02.10–03.10.2017	Nordic Business Forum 2017 Helsingis – ainult 2 vaba kohta!
26.11–12.12.2017	EMI EWT õppereis Lõuna-Ameerikasse

Tutvuge reisikavaga ICC Eesti kodulehel –
www.icc-estonia.ee.

NB!
Suvel kõik koolitused 25% soodsamad!
Lisasoodustused liikmetele!

Info ja registreerimine:
tel 684 1252
icc@icc-estonia.ee

“Kaitstud spekulantide eest, erinevalt bitcoinist”

Ürituse lõpus esitles ajakirjanik ennast ja tunnistas, et tema eesmärk ei olnud süsteemiga liitumine, vaid vaatlus.

Vastab Anatoli Šedlovski.

Wikipedia kirjutab, et OneCoin on finantspüramiid. Ma ei austa eriti inimesi, kes ammutavad infot Wikipediast. Te ju teate, et sinna kirjutab igaüks, kes viitsib. Suhtun bitcoini väga hästi, kuid saan suurepäraselt aru, et selle valuuta poolehoidjad kirjutavad mida iganes.

OneCoin on suletud süsteem, sellega börsil ei kaubelda, seda ei ole coinmarketcap.com'i nimekirjas. Mis üldse tõestab, et see on krüptovaluuta? Võite minna suvalisse kabinetti ja vaadata aruandeid, mille audiitorifirma väljastab. Ja tegelikult ei ole see suletud krüptovaluuta, vaid valuuta, mis on kaitstud nende spekulatiivsete protsesside eest, mis toimuvad bitcoini ja teiste krüptorahadega. Selleks, et igal osalejal oleks garantiid, hoiame krüptovaluutat kuni börsile minekuni selliselt.

Indias on inimesi vahistatud OneCoiniga seotuse pärast. Mitte seotuse pärast, vaid sellepärast, et seal propageeriti OneCoini valesti. Need inimesed ei toiminud õigesti ja rikkusid määrustikku.

» Võite minna suvalisse kabinetti ja vaadata aruandeid, mille audiitorifirma väljastab.

Anatoli Šedlovski selgitab, mis tõestab, et OneCoin on krüptovaluuta.

India võimud tahavad esitada süüdistuse OneCoini loojale Ruja Ignatovale. Jumala pärast, selliseid asju on olnud väga palju. Rootsisis esitati talle samuti süüdistus ja siis asi lõpetati, sest lõpuks ei olnud tema vastu mingeid pretensioone.

Mullu räägiti, et tekivad kauplused, kus saab maksta OneCoinidega, MasterCard aga teeb süsteemi, mis suudab OneCoini rahaks vahetada, ja vastupidi. Tegelikult on teil üks veebipood ja MasterCard pole midagi juurutanud – ja räägite nüüd, et firma hakkab börsile minema. MasterCardi süsteem ei pidanud kaua vastu, sest igal reguleerijal on oma nõuded. Tegelikult otsib OneCoin pidevalt variante. Firma kohandab end kogu aeg vastavalt seadustele. On väga hea, et on veebipood – sellist ei ole kellelgi teisel. Ja OneCoinil on veel üks eelis – põhimõte, et tunne oma klienti. Meil puudub anonüümsus, mis sobib makse-süsteemiga väga hästi kokku.

MIS ON MIS OneCoin

Mitmeharuline IT-süsteem nimetatud OneCoini raha loomiseks ja levitamiseks. OneCoin erineb krüptorahadest selle poolest, et selle kood on salastatud. Erinevalt bitcoinist ei saa iga soovija OneCoini vaadata ja kontrollida. Info OneCoini hinna kohta tuleb ühest allikast, sellega ei kaubelda avalikel turgudel, hinna määrab bulgaarlanna, skeemi looja Ruja Ignatova.

OneCoiniga ei kaubelda krüptorahabörsidel, seda ei leia ka veebilehelt coinmarket.com, mis avaldab saja populaarsema krüptovaluuta jooksvaid hindu. Kauplemisele ligipääsuks ja kauplemisõiguse saamiseks peab süsteemiga liituma, makstes alates 110 eurost kuni 48 000 eurot. Firma on asutatud 2014. aastal. Ettevõtte teatel on neil umbes 3 miljonit liiget.

POLIITIKA

Selgus üürimajade toetuste kord

Elmisel nädalal jõustus üürilamute ehitamise toetuse kord, mis kehtestab tingimused riigi toel elamufondi arendada soovivatele omavalitsustele.

Elamufondi arendamise toetust võib kasutada uute üürielamute rajamiseks ja hoonete remondiks, kui remondi eesmärk on võtta need kasutusele üürielamutena.

Tegemist on koalitsioonileppe osaga. Taotluste hindamisel saavad lisapunkte regionaalarengu strateegias prioriteetsetena esile toodud piirkonda-

de projektid, näiteks Ida-Viru maakl ja Kagu-Eestis.

Selleks aastaks on toetuseks planeeritud 2,5 miljonit eurot, järgnevat kolmeks aastaks 20 miljonit eurot aastas. Toetuse määr on kuni 50 protsenti, ülejäänud ehitusele kuluv raha peab tulema kohalikult omavalitsuselt endalt. Maksimaalne toetussumma kõigi taotlusvoorude peale kokku on kuni 2,5 miljonit eurot kohaliku omavalitsuse kohta.

Toetust saab taotleva hakata novembrist.

ÄRIPÄEV.EE

ENERGIA

Elektritoodang kasvas kolmandiku võrra

Eesti elektritoodang kasvas eelmise aasta esimese poolaastaga võrreldes 32 protsenti, 5955 gigavatt-tunnini.

Elektritarbimises suuri muutusi ei olnud: sisemaine tarbimine oli aasta esimeses pooles ühe protsendi võrra suurem kui möödunud aastal, moodustades 4310 gigavatt-tundi, teatas elektri põhivõrkude haldaja Elering.

Juunis suurenes Eesti elektritoodang aasta varasemaga võrreldes samuti 32 protsenti,

moodustades 874 gigavatt-tundi. Taastuvallikatest tootmine kerkis 11 protsenti, 111 gigavatt-tunnini ja taastumatutest allikatest 35 protsenti, 763 gigavatt-tunnini.

Elektritarbimine kasvas Eestis eelmise aasta juuniga võrreldes kolm protsenti. Taastuvallikatest toodetud elektri osa oli juunis 16,6 protsenti. Kuu kokkuvõttes ületas kohalik tootmine elektritarbimist 291 gigavatt-tundi.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Tele2 tulu kasvas 10 protsenti

Tele2 teise kvartali tulu oli 19,8 miljonit eurot, mis on 10,4 protsenti enam kui mullu samal ajal, teatas ettevõtte. Ettevõtte kasum enne kulumit (EBITDA) kasvas teises kvartalis 4,7 protsenti, 4,4 miljoni euroni. “Sõlmisime mitu rahvusvahelist transiitside lepingut, mobiilse interneti klientide arv kasvas aastaga 9 ning seadmete müük 13 protsenti,” rääkis Tele2 Eesti tegevdirektor Argo Virkebau.

Valio käive hüppas, kasum mitte

Valio Eesti käive kasvas aastaga 8,8%, jõudes 93,3 miljoni tasemele. Tegevjuht Maido Solovjovi sõnul teenis ettevõtte eelmisel aastal aasta varasemaga võrreldes viiendiku võrra tagasihoidlikuma, vaid 3,65 miljoni suuruse kasumi, kuna toorme hinnad tõusid kiiremas tempos kui hinnad poelettidel.

KARDINAD

DISAIN JA ÕMBLEMINE, HEA KANGAVALIK, PIMENDAVAD KARDINAD,
ROOMA- JA PRANTSUSE KARDINAD, PANEELID
RULOOD, RIBAKARDINAD, VOLDIKKARDINAD, KARDINAPUUD
MÕÕTMINE JA PAIGALDUS

Külastage e-poodi:

WWW.ALBATROSTEXTILE.EE

Kardinasalong "Albatros Textile"
Viimsi kaubanduskeskus
Randvere 6, Haabneeme

Tel: +372 5309 9005
+372 7736 363

IDUFIRMA

Hinrikus vihjas TransferWise'i börsiplaanile

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

"Mis oli seitse aastat tagasi idee, on nüüd üle 100 miljoni dollarilise käibega ettevõtte," ütles TransferWise'i kaasasutaja ja äsja tegevjuhi ametist lahkunud Taavet Hinrikus.

"Kas järgmiseks miljardi-käive?" seadis Hinrikus lahkumiskirjas eesmärgiks ja lisas, et paari aasta pärast saabub aeg tõsiselt mõelda ettevõtte IPO-le.

Kui nii otsustatakse, märkis Hinrikus, lähtutakse kahest küsimusest: kuidas aitaks IPO ettevõtte kliente ja kuidas aitaks see täide viia TransferWise'i missiooni luua globaalne ja vahendustasudeta rahavahendusplatvorm. "Oleme siia jõudnud kõva töö ja järjekindlusega. Nagu oleksime jooksnud maratoni, aga sprindikiirusel," iseloomustas Hinrikus oma seitset aastat ettevõtte eesotsas.

Ettevõtte juhtimise võtab temalt üle TransferWise'i kaasasutaja Kristo Käärmann. Hinrikus asub poole kohaga juhtima ettevõtte nõukogu. Ülejäänud aja kavatseb Hinrikus pühendada tegevustele, mida ta armastab: *status quo* raputamist ja tehnoloogia arengule kaasa aitamine. "Kindlasti on elus teisi suuri ja häid asju. Vajadus õppida ja areneda tõukab mind tagant," kirjutas Hinrikus.

Hinrikuse sõnul on TransferWise veel noor ning mitmes mõttes alles tee alguses.

Tükk tööd veel ees

Verstapostina toob ta esile TransferWise'i turuosa saavutamise – kui praegu kuulub neile 10% Suurbritannia turust, siis järgmine siht on saada enda kätte kümnendik kogu maailma rahaülekannetest. "Enda missiooni tõeliseks täitmiseks peame jõudma kõigi inimesteni, kes meid vajavad," selgitas ta.

Eesmärgi saavutamiseks tuleb kõvasti tööd teha finantsregulaatoritega ja tuua oma lipu alla enam väikeettevõtteid. Hinrikuse sõnul on viimastel samad vajadused mis neilgi: kiired, soodsad ja hõlpsad rahaülekanded. "Pangad veavad neid sama palju alt kui tarbijaid," leidis Hinrikus, kelle sõnul on nad juba eelmisest aastast saati töötanud just väikeettevõtetele mõeldud toote kallal, mille turuletoomiseks läheb veel pisut aega.

INTERVJU

Feministlik valitsus leidis

Rootsi feministlikku valitsusse kuuluv laste, vanurite ja soolise võrdõiguslikkuse minister Åsa Regnér ütles, et naiste õiguste eest seismine ei ole valitsusele sugugi ekstreemne samm.

KRISTEL HÄRMA
kristel.harma@aripaev.ee

Äripäev

pereelule. See ei tähenda, et elame paradisis, aga ma arvan, et nendest teemadest olakse väga teadlikud.

Aga Rootsis on teil endiselt palgalõhe, eriti erasektoris. Jah, on. Rootsi firmadega kohutades taipan tihti, et nad on uhked, et esindavad riiki, kus on inimõigustes kõrged standardid. Aga vastavalt oma sõnadele tuleb ka käituda. Praegu on meil rõõm näha, et palgalõhe on vähenenud, aga meil ei tohiks seda üldse olla.

Me oleme tutvustanud kava, mis kohustab tööandjaid nii avalikus kui ka erasektoris kaardistama oma töökohas palgad ja analüüsima neid soolisest vaatenurgast. Kui ta näeb erinevusi, mida ei suuda selgitada, peab ta midagi ette võtma. Ma olen ka ise olnud tööandja ja teinud seda ülesannet. See paneb väga hästi märkama soolisi stereotüüpe.

Erasektoris peavad ettevõtted ise mõistma, et see on probleem ja nad peavad midagi muutma. Jah, peavad. Nad võistlevad sama tööjõu pärast ja ma usun, et ettevõtted tahavad head mainet soolise võrdõiguslikkuses. See, et me pole seda siiski veel saavutanud, on võimu küsimus. See on fakt, et meestel on rohkem majanduslikku ja sotsiaalset võimu. Nii sinu kui ka minu riigis. Inimesed, kellel on võim ja privileegid, loobuvad sellest väga harva.

Ma arvan, et paljud mehed, kes on eeliseisuses lihtsalt sellepärast, et nad on mehed, ei pruugi olla sellest kuigi teadlikud. Sellepärast peab olema arutelu mitte ainult naiste ja soolise võrdõiguslikkuse üle, vaid ka meeste ja mehelikkuse üle.

Nimetage kolm asja, mis on Rootsis võrdsusega hästi, ja kolm, mis ei ole. Laste ja vanurite hooldus on meil kvaliteetne. Väga oluline on ka mõlemat vanemat sooviv vanemahoolduspuhkus. Praegu on meil vanemapuhkus 12 kuud, millest saab kumbki vanem kolm kuud lapsega eraldi kodus olla. Individuaalne maksustamine innustab mehi ja naisi minema palgatööle ja see on ka kogu meie süsteemi alus.

Meie kolm väljakutset on, et esiteks meil ei tohiks olla soolist palgalõhet ja ei tohiks

olla naistevastast vägivalda. Kolmas probleem on see, et erasektoris ja eriti äriktoris ei ole meil juhupositsioonidel nii palju naisi, kui on mehi. Peaks olema, kui on kompetents ja kogemus.

Kuidas võiks olla lahendatud vanemapuhkus? Me seisame Euroopa Liidus kõiki silmitsi demograafiliste väljakutsetega ja ma näen sellele kahte lahendust: esiteks tuleb kasutada kompetentsi ja tööjõudu, mida esindavad naised, ja teine on migratsioon. Ma arvan, et riikide jaoks on oluline leida viise kasutamaks mehi ja naisi, kes tahavad töötada, ja mitte muuta naisi tööturul riskiks.

Kuidas saaks rohkem vanureid tööle panna? Tuleb mõista, et 60aastased on tihti väga heas füüsilises ja vaimses vormis ja neil on endiselt palju, mida anda. Seega peaksime võitlema vanamoelise nägemusega vanusest. Peame soodustama seda, et nii mehed kui ka naised tuleksid tööturule tagasi,

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKKEUKSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

PVC HALLIDE MÜÜK, TOOTMINE JA PAIGALDUS

Jaanus Laane 50 66 284, info@finest-hall.com

**FINEST
HALL**

www.pvc-halli.fi

majanduse mootori

kui nad on sealt eemal olnud. See on hädavajalik ka vananeva ühiskonna tõttu.

Kuidas ma saan aru, et mind diskrimineeritakse? Sa tunned ebaõiglust.

Aga tööil ma ei pruugigi märgata, et mind diskrimineeritakse, kui ma ei tea, kui palju minu kolleegid palka saavad. Tööandjal lasub väga suur vastutus jälgida, et kedagi ei diskrimineeritaks soo, päritolu, vanuse või seksuaalse orientatsiooni pärast. Muidugi peavad ka töötajad teadma enda õigusi ja peavad olema kollektiivlepingud. Nii ei karda sa kaevata, kui tunned, et pead seda tegema. Töökohad, kus inimesi koheldakse võrdselt ja mis on allkirjastanud kollektiivlepingu, on konkurentsieelisega.

Õeldakse, et naised saavad vähem palka, sest me lihtsalt ei küsi suuremat palka. Milles tegelikult asi on? Asi on selles, et mehed palkavad mehi ja mehed tasustavad me-

hi kõrgemalt. Muidugi on kõigil vastutus ennast kuuldavaks teha, aga see ei ole naise kui üksikisiku süü, et naised saavad vähem palka. See on lihtsalt vabandus, et vanaviisi jätkata.

Kuidas saaksin mina rohkem palka ja kuidas ma saaksin ülemuseks? Alati on hea, kui sul on kõrgem haridus. Kõik ei pea olema akadeemikud, aga on oluline end harida. Naiste haridustase on palju kõrgem kui meestel, aga endiselt on mehi ülemuste seas palju rohkem. See on järjekordne põhimõtteline ebaõiglus. Sa peaksid olema teadlik oma õigustest. Kui sa tead, et sul on sama haridustase ja kogemus, tuleb kasuks see, kui sa kuulud ametiühingusse ja töötad kohas, mis on allkirjastanud kollektiivlepingu. Sa ei tohiks karta oma õiguste eest seista.

Naisi süüdistatakse tihti peale indivi-
duaalselt, et nemad on vastutavad ebaõig-
luse eest. Me peame sellest pääsema. Ühis-
kond peab muutuma.

Naistele makstakse selle eest, mida nad on saavutanud ja saavad tõestada, meeste aga kiputakse maksma nende potentsiaali eest.

Rootsi feministliku valitsuse võrdõiguslikkuse minister Åsa Regnér. FOTO: ANDRES HAABU

Nii et lõpuks pean ma ikkagi minema ja küsima kõrgemat palka, et midagi muuta? Vastutus lasub sinu tööandjal, et ta sind ei diskrimineeriks, aga kui sa tunned, et on ebaõiglus, peaksid sa õiglust nõudma. Naiste kohta kiputakse kasutama argumenti, et neil ei ole piisavalt kompetentsi ja kogemust, kuid Euroopa Liidus see tavaliselt nii ei ole.

Milline on feministliku valitsuse pilgu läbi ideaalne töökeskkond? Naised ja mehed peavad panustama oma oskuste ja panusega, aga vastu peaksid saama võimaluse elada pereelu, elada kas samast või erinevast soost inimesega või olla vallaline. Väikesed lapsed ei peaks olema takistus. Euroopa Liit satub hätta, kui me ei kasuta tööturul kõigi panust.

Mida peaksid Eesti valitsus ja tööandjad tegema, et saaksime olla võrdsemad? Ma arvan, et iga riik peaks leidma oma viisi. Aga ühiskonna tasandil on oluline käia läbi kõik sotsiaalsüsteemid ja vaadata, kas need tegelikult soosivad soolist võrdsust või mitte. Rootsi kogemus on, et sa pead võtma vastu otsuseid, mis arendavad soolist võrdõiguslikkust, muidu seda ei toimu. See ei tule kunagi iseenesest.

Mikrotasandil näen, et kasu on sellistest meetetest, kus tööandja peab näitama, et tema kollektiivis ei ole ebaõiglust, näiteks palga poolest. Me tutvustasime hiljuti tööandjatele ka kohustust analüüsida keskaste- ja tippjuhtimist – kas on naised või mehed ja miks. Vahel on sooline tasakaalustamatus arusaadav, aga enamasti peab tööandja endalt küsima, miks ta arvas, et mees on selleks tööks võimekas, aga naine peaks veel kogemusi omandama. Uuringud näitavad, et naistele makstakse selle eest, mida nad on saavutanud ja saavad tõestada, meeste aga kiputakse maksma nende potentsiaali eest.

AINULT VEEBIST

Milline on maailmas sooline ebavõrdsus? Interaktiivne maailmakaart
www.aripaev.ee

PANGANDUS

Läti pangad said Põhja-Koreaga seotud rahapesu eest trahvi

Kaht Läti panka kasutati aastatel 2009–2015 selleks, et hili-
da mõõda Põhja-Korea suhtes kehtestatud sanktsioonidest ja toimetada diktatuuririiki raha.

Kolm varem sama asjaga avalikkuse ette toodud panka on BlueOrange Bank, Privatbank ja Regionala investiciju banka. Esimesed kaks said puuduliku ülekannete järelevalve eest trahvi 35 000 eurot, viimasele pandi aga süüks ka ebapiisavat sisekontrolli ning Regionala investiciju banka sai trahvi rohkem kui 570 000 eurot.

Reedel lisandusid nimekirja

Norvik Banka ja Rietumu Banka, mis pidid maksma trahvi 1 324 667 ja 1 566 604 eurot, sest võimude hinnangul rikuti nendes pankades ka rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu mõeldud seadusesätteid, teatas Läti finantsinspeksioon (FKTK).

Kõikide pankade puudused avastati tänu USA föderaalsete juurdlusbüroo ja Läti finantsinspeksiooni koostööle. FKTK pressiesindaja Agnese Licite nentis, et Põhja-Korea huvides rahapesuga tegelenud isikud valisid Läti pangad välja seetõ-

tu, et nendes oli puudulik järelevalve.

Läti panku on varemgi kasutatud rahvusvaheliseks rahapesuks ja sanktsioonidest kõrvale hiilimiseks, näiteks seoses Venemaa nn Magnitski juhtumiga, Ukraina ja Moldova pettuskeemidega ja isegi Aafrika relvasmugeldajatega. Tuuma-
relvastuse poole pürgiva Põhja-Korea režiimiga seostamine on aga juba tõsisem probleem.

FKTK on üritanud viimase paari aasta jooksul oma järelevalvet oluliselt tõhustada.

ÄRIPÄEV.EE

AUTOMÜÜK

Kaubamaja läheb Lätti

Tallinna Kaubamaja autosegment, mille käive ületas mullu 82 miljonit eurot, saab täiendust.

Tallinna Kaubamaja Grupi tütarettevõtte TKM Auto OÜ (Verte Auto ainuosanik) allkirjastas ASiga Auto 100 kavatsuste protokoll, mis teeb Verte Autost Škodade edasimüüja Lätis. Kaubamajal on 2019. aasta alguses kavas avada tütarettevõttele SIA TKM Latvija kuuluval kinnistul Riias Bikernieku tänaval uute ja kasutatud autode müügi- ja teeninduskeskus.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

EVR Cargo lükkas vaguniäri arutamise plaani edasi

Riikliku kaubavedaja EVR Cargo nõukogu esimees Neeme Jõgi ütles Ärilehele, et kuna juhatuse väljakäidud Venemaalt vagunitest ostmise ja nende väljarentimise äriplaani on mahukas, palus juhatuse materjalide kokkupanekuks lisaaega ja teema tuleb arutusele töönaoliselt augustis korralisel koosolekul.

EVR Cargo soovib osta Venemaa tehastelt 35 miljoni euro eest tuhatkond vagunit ning rentida need seejärel välja kaubaveoks rahvusvahelistele firmadele. Enamjaolt tähendaks see siiski vagunitest sõitmist Venemaa raudteesüsteemis, mis tekitab paljudes kahtlusi äriplaani vettapidavuses arvestades Venemaal varitse-
vaid ja eelkõige poliitilisi riske.

Telia Eestil kasvab kasumlikkus

Telia Eesti kasumlikkus kasvas teises kvartalis eelmise aasta sama ajaga võrreldes 1% ja ulatus 22,3 miljoni euroni. Ettevõtte teenuste käive kasvas teises kvartalis 0,4% võrra ning ulatus 55,7 miljoni euroni.

Tugevalt kasvab klientide arv, kes kasutavad mobiilset interneti: kui eelmise aasta teises kvartalis oli neid 314 000, siis selle aasta juuni lõpu seisuga 347 000.

Meie sisustame sinu kontori!

Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit

ECOFURNI.COM
KONTORIMÖÖBEL

- ANTIK
- KAPID
- KAUPLUSE SISUSTUS
- KONTORITARBED
- LAUAD
- MÖÖBLI LISATARVIKUD
- NAGID

- PEHME MÖÖBEL
- SAHTLIBOKSID
- TAHVLID
- TOOLID
- TURVA-JA HOIUKAPID
- VAHESEINAD
- VAIBAD

HEAD HINNAD!

info@ecofurni.com | www.ecofurni.com

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE, VAID OMA TEGEVUSELE

Kasutatud büroo- ja muu mööbel

E-N 10-17 R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn,
Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

KOMMENTAAR

Ei näe kassi ja kutsete muret

Tunnustatud kinnisvaraeksperti sõnavõtt riigi toel osutatud õigusabi kohta on asjatundmatu ja elukauge.

IPartner Kinnisvara asutaja Tanel Tarum võttis nõuks teravalt kritiseerida Eesti Õigusbüroo tegevusvaldkonda – riigi toel õigusabi osutamist Eesti elanikele (vt kõrvalküljel – toim). Kinnisvaraekspert võttis sõna teemal, millega tal puudub igasugune kokkupuude, ja näitas, et ta ei jaga õigusvaldkonnast üldse mitte midagi.

Väide, et õigusnõu peaksid andma kohalikud sotsiaalosalonnad, on niivõrd asjatundmatu ja elukauge, et seda on võimatu tõsiselt võtta. Ka kõige parema tahtmise korral ei muutu sotsiaalosalonnad kunagi õigusbüroodeks.

Tarumi arvates ei jõua abi abivajajateni, sest teavitus selle kohta saadeti eesti.ee portaali konto omanikele. Teenuse teavituskampaania korraldati eraldi riigihanke tulemusel ning e-kirjade saatmine oli selles vaid üks, väga väike osa. Teated õigusabi teenuse kohta olid üleval ka avalikes kohtades reklaamikandjatel, raadios, ühistranspordis, kohaliku omavalitsuse ja riigi ametiasutustes jne.

Mured on tegelikult praktilised

Arvamusavaldus, et nüüd hakkavad inimesed esitama kaebusi selle kohta, et naabri kass teeb kõva häält, ning lasevad sünnipäevakutsed juristil üle vaadata, võib parimal juhul heita valgust sellele, milleks kinnisvara valdkonnas õigusabi kasutatakse.

Eesti Õigusbüroo kogemusele tuginedes võin kinnitada, et kellelgi selliseid õiguslaseid probleeme ei ole. Inimeste mured on vägagi praktilised. Tüüpilisemad on elatise ja perekonnasuhete küsimused, töösuhted, võlaküsimused. Mitte kuskil ei näe ma kassi ja sünnipäevakutsete probleemidega kinnisvaraeksperte või teisi “rikkaid ja hulle”.

Riiklikult toetatud õigusabisüsteem on ellu kutsutud väga praktilistel põhjustel. Paljud pöörduvad oma väga praktiliste õigusprobleemidega erinevate ametiasutuste poole, kes ei ole siiski pädevad õigusnõu andma. Iga inimese õigusmure ei vaja tingimata tippadvokaadi sekkumist. Rääkimata sellest, et vähesed saavad seda endale lubada.

Tanel Tarum avaldab, et tema maksu-maksjana ei soovi riigi õigusabisüsteemi üleval pidada. Noh, sama loogika järgi ilmselt ei soovi ta ka maksta sotsiaalmaksu, sest ei ole pensionär. Või ravikindlustust, kuna ei ole haige. Või ei näe mõtet maksta makse tuletõrje ülalpidamiseks, kui enda maja parajasti ei põle.

ARTUR FJODOROV
Eesti Õigusbüroo tegevjuht

„Sama loogika järgi ilmselt ei soovi ta ka maksta sotsiaalmaksu, sest ei ole pensionär. Või ravikindlustust, kuna ei ole haige.“

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtte pöörduda Pressiohkugusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMN

Ka Harvardi diplom ei anna elamisluba

Kui mahukaid maksumuudatusi tegi valitsus paari kuuga, siis mõne sätte muutmine välismaalaste seaduses sumbub analüüsimisse.

Mõni nädal tagasi sai kinnitust ammu kardetud fakt – välismaalaste sisse- ja väljarände piirarv täitub sel aastal juba juulis. Isegi Massachusettsi Tehnoloogiainstituudi, Harvardi või Stanfordi ülikooli lõpetanud India, Venemaa või Türgi kodanikule öeldakse kindel “ei”.

See on halb uudis mitte ainult ettevõtjatele, vaid kogu riigile. Selleks aastaks ettenähtud sisse- ja väljarände piirarvu täitumine ei lase ettevõtjatel leevendada töökäte puudust, millest on saanud üks olulisemaid ettevõtluskeskkonna kitsaskohti. See on suur mure mitte ainult IT-sektoris, vaid ka paljudes teistes valdkondades, alates tööstusest ja kaubandusest ning lõpetades veonduse ja ehitusega. Kui ettevõtjad ei leia sobivaid töötajaid, võivad ära jääda ka investeeringud ning uute töökohtade loomine.

Riigile tähendab kvoodi täitumine täiendavast maksutulust ilmajäämist rohkem kui viie miljoni euro ulatuses. Järgnevatel aastatel on mõju veelgi suurem, kui kvoodisüsteemi ei muudeta. Lisaks mõjutab sisse- ja väljarände piirarvu täitumine Eesti riigi kuvandit. Kui mõne toote või teenuse defitsiit toob kaasa huvi suurenemise ja nõudluse kasvu, näiteks Tesla elektriauto Model 3, siis välisspetsialistide riiki meelitamisel see põhimõte ilmselt ei kehti. Pigem mõjub kvoodi täitumine negatiivselt Eesti mainele, andes välja signaali, et Eesti majandusse panustavad välisspetsialistid ei ole siia oodatud.

Poliitikud on 1993. aastast pärit kvoodiga seonduvast murest aru saanud ja möönavad, et olukord vajab muutmist. Samas ei olda valmis kiireid ot-

MARKO UDRAS
Kaubandus- ja tööstuskoja poliitikakujundamise- ja õigusosakonna juhataja

„Eesti ettevõtetele ei ole välisspetsialisti palkamine esimene valik, vaid pigem viimane õlekõrs.“

suseid vastu võtma. Kui olulisi ja mahukaid maksumuudatusi oli valitsus suuteline paari kuuga välja töötama ja ellu viima, siis mõne sätte muutmine välismaalaste seaduses võtab rohkem aega.

Samas ülearu palju aega muudatuse tegemiseks ei ole, sest töökäte puudus süveneb aasta-aastalt. Eesti demograafilise olukorra tõttu väheneb tööealine elanikkond ca 6000 inimese võrra aastas ning prognooside järgi on aastaks 2040 Eestis 160 000 tööealist inimest vähem kui praegu.

Üks põhjus, miks kvooti kiiretes tempos kaotada või vähemalt suurendada ei soovita, peitub ilmselt ühiskonnas levinud müütides ja hirmudes. Kardetakse, et välismaalased võtavad kohalikelt töö, suurendavad kuritegevust, ei sulandu Eesti ühiskonda või hakkavad elama meie sotsiaalkaitse süsteemi kulul.

Kes on need kolmandatest riikidest pärit inimesed, kes tulevad Eestisse ja tekitavad hirmu? Suurem osa neist on kvalifitseeritud töötajad, kellest on tööturul puudus. Nende hulgas on keevitajaid, lukkseppasid, insenere, ehitajaid, IT-spetsialiste, arste, ehitustöölisi, teadlasi, õpetajaid, treenereid, vaimulikke, balletitantsijaid. Neil on reeglina kõrgharidus või kutseharidus. Ja neile makstakse seadusest tulenevalt vähemalt Eesti keskmist palka.

See kirjeldus ei viita, et peaksime Eestis töötavate välisspetsialistide pärast hirmul olema. Jah, nende hulgas võib leiduda mõni kurjategija, kuid neid on ka Eesti kodanike seas.

Inimeste hirme ei ole võimalik mõne kuuga hajutada, küll aga on hea tahtmise korral võimalik muuta välismaalaste seadust selliselt, et sisse- ja väljarände piirarv ei takistaks kol-

mandate riikide kodanikele elamisloa andmist. Praegu on arutluse all neli ideed.

Esimese lahendusena võiks välismaalaste kvoodi kui ajaloolise jäänuki seadusest üldse välja võtta.

Teine ettepanek keskendub sisse- ja väljarände piirarvu tõstmisele, näiteks kolm korda ehk ca 4000 inimeseni aastas.

Kolmas võimalus on vabastada teatud valdkonnad või välismaalaste grupid kvoodi alt. Näiteks selle aasta algusest ei lähe kvoodi alla enam IT-spetsialistid ja iduettevõtete töötajad.

Neljanda lahendusena on välja pakutud kvoodi asendamist punktisüsteemiga, mille järgi antakse elamisluba vaid nendele spetsialistidele, kes vastavad teatud kriteeriumitele. Loomulikult on võimalik lahendusi kombineerida.

Kaubandus- ja tööstuskoda on varem välja pakkunud kolme esimest lahendust. Kui sisse- ja väljarände piirarvu kaotamine tundub liiga revolutsioonilisena, peame mõistlikuks vabastada kvoodi alt need välismaalased, kes töötavad Eestis usaldusväärse tööandja juures. Usaldusväärseks võiks pidada tööandjat, kes vastab teatud kriteeriumitele. Näiteks pole tööandjal maksuvõlga, aruanded on riigile esitatud ja ta on juba tegutsenud teatud aja.

Töökäte puudus on tõsine probleem, mida ei peaks süvendama sisse- ja väljarände kvoodi või muude kunstlike ja põhjendamatu piirangute abil. Eesti ettevõtetele ei ole välisspetsialisti palkamine reeglina esimene valik, vaid pigem viimane õlekõrs. Seetõttu peaks ettevõtjatel olema võimalus valida sobivat töötajat mitte ainult Euroopa Liidu, USA ja Jaapani kodanike hulgast, kes on kvoodi alt vabastatud, vaid ka muude riikide kodanike seast.

KOMMENTAAR

Mida hiinlased tahavad?

Hiina turist on kliendisegment, kel on võõrustajatele kindlad ootused.

Hiina turisti ootavad ühtmoodi võrdsest külla nii ameeriklased kui ka eurooplased, samuti teised Aasia riigid, mis on veel endiselt hiinlaste populaarseim reisisihtkoht. See tõttu tervitab Eesti turismisektor soojalt 13 uue viisakeskuse avamist Hiinas.

Viisa tagamine on Hiina turisti Eestisse meelitamiseks olnud siiani üks võtmeküsimusi. Ent ainuüksi sellest ei piisa. Tõenäoliselt tuleb vaid mõni üksik hiinlane iseseisvalt selisele mõttele, et läheks Eestit avastama, seega peame ise olema aktiivsed, et neid siia kutsuda.

Eesti kui sihtkoha turustamine Hiinas on üks parimaid näiteid sellest, kuidas ühes ettevõtlussektoris tegutsevad firmad ja riik selja kokku panevad ja ühise eesmärgi ni-

KÜLLI KARING
Eesti Turismifirmade Liidu president

„Iseseisvalt tuleb mõttele, et läheks Eestit avastama, vaid mõni üksik hiinlane.“

mel tööd teevad. Turismiettevõtteid on viimased seitse aastat sellesse investeerinud, tunnetanud kohalikku kultuuri ja õppinud kombeid, et ühel päeval kaugele külastajate tulekuks valmis olla.

Väiksed asjad loevad

Tuleb arvestada, et Hiina turist on kliendisegment, kel on võõrustajatele kindlad ootused.

Need algavad juba väikestest asjadest – näiteks võiks Eesti turismiväravad – lennujaamad, sadamad ja muud trans-

pordisõlmed – varustada hiinakeelsete siltidega. Kuna Hiina turist ei ole harjunud ingliskeelse keskkonnaga, on oma keelsele viidatud juhised talle olulised.

Lisaks tasub teada reisivate hiinlaste kombestikku ja eripärasid. Näiteks valivad hiinlased majutuspaika selle järgi, kas tubades on olemas veekeedukann. See on oluline nii kiirnuudlite igapäevaseks valmistamiseks kui ka vee keetmiseks, sest hiinlane joob reisiril olles keedetud sooja vett.

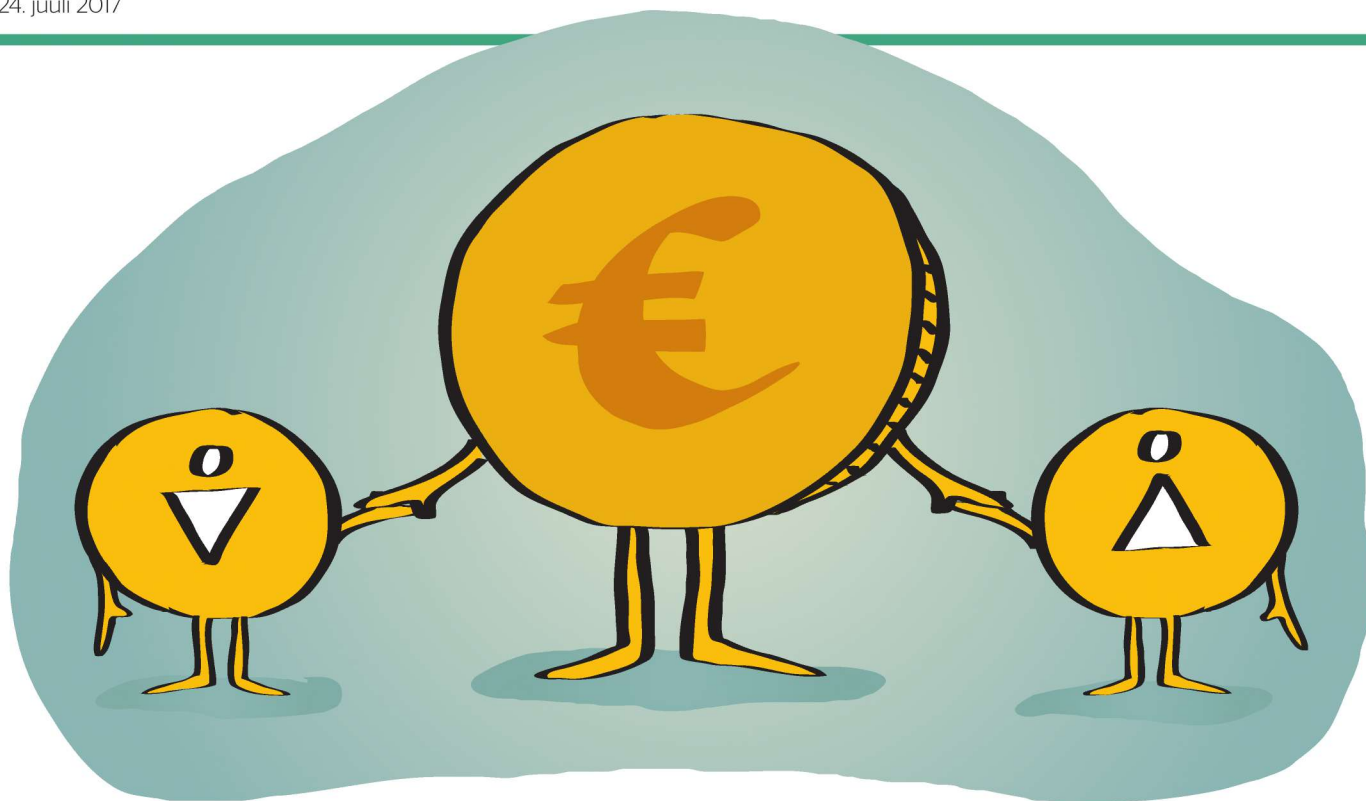
Tõsine teema, mille kallal tuleb kõvasti tööd teha, on hiina keelt valdavad giidid. Tallinnas tegutseb viis-kuus kogemustega hiinakeelset giidi. Vajalik on vähemalt kolm korda rohkem, sest hiinlast köitvaid atraktsioone meil jagub.

Oma esimese Euroopa ringreisi teeb hiinlane tavaliselt marsruudil Pariis–Berliin–London–Rooma, et näha maa-

ilmakuulsaid ikoonilisi vaatamisväärsusi. Järgmisel Euroopa reisiril jõuab ta ka Skandinaaviasse ja Ida-Euroopasse.

Eestis on Hiina turisti jaoks ikooniline maamärk kindlasti Tallinna vanalinn. Hiinlaste reisimise väga oluline osa on ostlemine, et kodustele kingitust viia, ent neile meeldib ka puhas loodus. Kui keskmine eestlane vaatab hommikul enne õue minekut termomeetrit ja teeb oma riitumisosused vastavalt sellele, siis keskmine linnastunud hiinlane vaatab õhusaastanäitajaid ning hullel päeval jääb koju.

Et suurendada Hiina turistide silmis usaldusväärsust, tasub kaaluda ühise hiinlastele suunatud kvaliteedimärgi loomist. Selle alla võiks koondada Hiina kogemusega turismiettevõtteid ja -teenused. Mitmes Euroopa riigis on selline märk juba olemas ning töötab hästi. Teeme ära!

JUHTKIRI

Hästi hoitud saladus tuleb lõpuks ikka välja

Ebavõrdne palk võrdse töö eest jääbki püsima, kuni tegelikud palganumbrid on hästi hoitud saladus.

Avalikkuse surve avalikustas BBC oma tuntumate tegijate palganumbrid ja sealt selgus, et vaid kolmandiku üle 150 000 naela teenivatest staaridest moodustasid naised. Briti ringhäälingu lubadus ebavõrdsus aastaks 2020 ära lahendada naised ei rahuldanud ja nüüd on plaanis kohutute.

BBC tippsaatejuhtide palkade avalikustamine näitas kaht asja: esiteks, et naised saavad samasuguse töö eest vähem palka kui mehed. Ja teiseks, et palkade avalikustamine joonistab soolise lõhe neoonkirjas välja ja aitab kaasa ka selle lahendamisele.

Telestaaridel on mõju

Selliseid mõjukaid silmade avanemise hetki kulub ära ka Eestis, kus keskmine palgalõhe laiutab Euroopa mõõtkava järgi eriti suurelt. Äripäev on järjepidevalt soovitanud Eestis inimeste maksustatud sissetuleku avalikustada. Kui sellele annaks hoogu Briti telestaaride sarnane mõjukas nõudjate grupp, oleks teema häälekalt avatud.

Eestis esitati eelmisel aastal võrdõigusvolinikule üle kolmesaja kaebuse, neist valdav osa puudutas tööelu ja ülekaalukas osa just soolist diskrimineerimist. Pal-

galõhe teemal oli rohkem pöördujaid avalikust sektorist, mis ongi loogiline – kui palgad on avalikud, siis on need ka võrreldavad. Siinmail on aga juhtumid olnud igatüüpe isiklik võitlus.

Kui kuhugi poole eeskujut otsides vaadata, siis on need kõige väiksema sugudevahelise palgaerinevusega Põhjamaad – Island, Soome, Norra, Rootsi. Aga ka need riigid pole oma tulemusega rahul. Palgalõhet ei peaks üldse olema, leiab Rootsi võrdõiguslikkuse minister Åsa Regnér.

Rootsi valitsus usub, et feminism on majandusliku ja sotsiaalse muutuse mootor. Ja asi ei ole ainult palkades. Kunagi vastu võetud otsused, mis on sündinud suurendanud ja taganud võrdse tööhõive, puudutavad ka laste ja eakate hooldust ning vanemapuhkuse jaotamist ema ja isa vahel.

Pika soolise võrdõiguslikkuse edendamise traditsiooniga riigile on feministlik valitsus tee loomulik jätk, kui see ka kõrvaltvaatajatele ekstreemne tundub. Kuigi mida seal ekstreemset, sõnades pole ju Eestiski keegi selle vastu, et naised ja mehed saaks võrdse töö eest võrdset palka. Kõhutunde järgi ütleksid paljude ettevõtete juhid, et neil see nii ka on, kuni väik kuskilt sisse lööb ja laseb pilti teistpidi paista.

Kui keegi tahab lõhet ravima tormata kvootide ja kontrolliga, siis ka nii saab. Seadis Rootsigi 1993. aastal poliitikas sisse naiste kvoodi ja tulemused olid üllatavad. Naiste osakaalu suurenemise kõrval paranes ka meeste oskuste tase, kes pidid positsiooni pärast rohkem pingutama.

Kasutamata võimalus

Siin ja praegu siiski teeks panuse pigem positiivsele poolele. Tuletame meelde, et praegu valivad töötajad töökohti, mitte vastupidi. Avatud ja õiglase ettevõtte maine tõmbab häid töötajaid ligi ja selge läbi paistev palgatrepp jätab hea mulje.

Ahvatleda saab aga ka teiste asjadega. Tehes töötajale võimalikuks tööd isikliku eluga paremini kombineerida, võib samuti poolehoidu võita. Naised ei ole tööle kandideerides sel juhul mitte potentsiaalne probleem, vaid pigem n-ö avastamata võimalus. Kui riigi poolt tuleb siia juurde paindlikum emapuhkus, on olukorraga rahul olevaid pooli mitu.

LOE ÄRIPÄEVAST

Intervjuu "Feministlik valitsus leidis majanduse mootori" tänases lehes lk 10-11

ÄRIPÄEV EETRIS

Kuidas vähem makse maksta?

Kuidas saab investor oma maksukoormust vähendada, sellest räägib TransferWise'i pearaamatupidaja, investor ja populaarse blogi Pilvebüroo autor Krista Teearu. Samuti tuleb juttu sellest, millal tasub investeerida ettevõtte kaudu, millal eraisikuna.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

250 000

elektriautot tahab Soome valitsus saada tänavatele aastaks 2025. Võrreldes praeguse tuhande elektriautoga on hüpe suur, riigi 2,5 miljoni suuruse autode koguarvuga aga väike.

1352 IDEED

PIDUPÄEVA KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

REPLIIK

Riiklik õigusabi nuumab rikkaid ja hulle

Justiitsministeeriumi tasuta õigusabi laiendus tähendab absurdsete kaebuste hüppelist kasvu.

Sisuliselt on õige, et tasuta õigusabi saavad inimesed, kes ei suuda selle eest ise maksta. Seega, kui inimene on jäänud elu või süsteemi hammasratas- te vahele, peab probleemile lahenduse otsimine alguse saama kohalikust sotsiaalosakonnast.

Piir liiga kõrge

1700 eurot kuus teeniv inimene aga pole ju vaene, vaid

TANEL TARUM
1Partner Kinnisvara asutaja

» Sellises mahus doteeritud õigusabiteenus loob hea pinnase "naabri kass teeb kõva häält" tüüpi hagide tekkeks.

keskklass, kes suudab ise oma õiguste eest seista ja maksta.

Teiseks ei jõua abi tõeliste vajajateni, kuna teavitust selle kohta saadeti eesti.ee portaali konto omanikele. Tõenäoliselt ei kasuta tasuta õigusabi vajavad inimesed seda aadressi.

Õhutab jaburaid kaebusi

Igal aastal lõpetavad kooli sajad juristid ja arusaadav, et nad peavad endale töö leidma. Sellises mahus riiklikult doteeritud õigusabiteenus loob hea pinnase "naabri kass teeb kõva häält" tüüpi hagide tekkeks.

See viib olukorrani, kus mõned lasevad igaks juhuks kas või sünnipäevakutse juristil üle vaadata. Õnneks ei anna kohus kõikidele jaburustele menetlusluba, seega paljusid asju ei hakatagi käsitlema, aga ka eitava vastuse koostamisele kuulub aega, kohtu töökoormus tõuseb paratamatult ja asjalikud küsimused lükkuvad veelgi edasi.

Kui selliselt raha kulutatakse, siis ühtepidi tegelik vajaja ei saagi abi, ja mina ei taha seda maksumaksjana kinni maksta.

best marketing

www.bestmarketing.ee

VÕRDLU

Millist kauplemis-
portaali eelistada

Paljud tõsisemad kauplejad on avastanud madalate teenustasudega välismaised portaaliid, mis aitavad kulusid omajagu alla viia.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Halvad uudised kõigepealt: kui valida kauplemiseks mõni välismaine platvorm, tuleb arvestada sellega, et Eesti investeerimiskonto süsteemi kasutada ei saa. Kaob võimalus makse ajatada ja kui tuleb tuludeklaratsiooni esitamise aeg, pole võimalik investeringuid otse pangast maksuameti lehele üle kanda.

Samas tasub meenutada edukate kauplemise hoiatussõnu: nii kui kauplemiskeskonda sisened, oled maaklerile võlgu veel enne, kui oma esimese positsioonigi avad. Magusat võitu püüdma minnes tasub arvestada, kui suur osa pirukast maaklerile läheb. Summad võivad alguses tunduda küll väikesed, aga aasta lõpus neid kokku lüües võib selguda, et need on juhukaupleja tagasihoidliku võidu sootuks nahka pannud. Seepärast võtsime vaatluse alla kolm kauplemisportaali: Interactive Brokers, LYNX ja kodumaine LHV Trader.

LHV Trader

LHV Traderiga liitumiseks peab investoril olema konto LHV-s ning vähemalt 5000 dollarit. Kodumaise variandi eelis on see, et kogu info on eesti keeles ja vajadusel on abi lähedal.

Samas tuleb pilk hoida tasudel. LHV küsib Traderi igakuiseks haldustasuks 10 eurot, millele lisandub 0,025% konto mahust pluss käibemaks. "LHV Traderis on igakuine tasu aastaga veidi vähenenud, kuna pakett ei sisalda enam tasuta reaajas väärtpaberite hindasid ning need tuleb igal investoril vastavalt oma huvidele ise juurde tellida," ütles LHV maakleriteenuse juht Alo Vallikivi. Mis puudutab tehingutasusid, siis Euroopa aktsiate tehingutasud on enamasti 0,2 protsenti tehingu hinnast, minimaalselt aga kaheksa eurot. Väikeste summadega tehingute te-

PANE TÄHELE
Interactive Brokers

USA aktsiad	dollarites
Minimaalne alustamiseks nõutav summa	10 000
Alla 25aastastel	3000

Igakuine tasu	
Üksikkonto	10
Kontol aktsiaid vähem kui 2000 dollari eest	20
Konto mis on ühendatud töötaja kontoga	3
Oled alla 25 aastane	3

Tehingutasu	
aktsiad	0,005/aktsia kohta, min 1, max 0,5% tehinguhinnast
ETFid	0

Euroopa aktsiad	eurodes
	0,01-0,15% tehingutasust - oleneb, millise riigi väärtpaberiga tegu

Näide: Prantsusmaa aktsiad	
arveldad eurodes	0,1% tehingusummast min 4 €, max 29 €

Näide: Suurbritannia	
1. tehingusumma <50 000 naela	min 6 naela, max 6 naela
2. tehingusumma >50 000 naela	min 6 naela+0,05% tehingu summast, max 29GBP

ALLIKAS: INTERACTIVEBROKERS.COM

LYNX

Kuutasu	puudub
Minimaalne alustamiseks nõutav summa	3000 €

Tehingutasu	
USA aktsiad	dollarites
<500	>5
500-2000	0,01/aktsia
>2000	0,005/aktsia

Euronext	eurodes
<6667	>6
<50 000	0,09/aktsia
>50 000	<45
Valuutavahetamisel võetav marginaal	0,4 baaspunkti
Opsioonide, futuuride ja muude instrumentide hinnad sõltuvad riigist.	

ALLIKAS: LYNXBROKER.COM

gemine on sel põhjusel raske. USA aktsiatega kaubeldes sõltub hind kaubeldavate aktsiate arvust ja on 0,02 dollarit aktsia kohta, minimaalselt aga seitse dollarit tehingu kohta.

Interactive Brokers

USA kauplemisportaali sisenemiseks tuleb jõukam olla: minimaalne summa, millega platvormile siseneda saab, on 10 000 dollarit. Alla 25 aastase investorit jaoks on see 3000 dollarit.

Lisandub igakuine 10dollarine haldustasu – välja arvatud, kui investor on selle summa juba teenustasude peale ära on kulutanud. Näiteks kui tehinguid on kuus tehtud nii palju, et teenustasudena on kogunenud kuus dollarit, siis küsib Interactive Brokers neli dollarit lisaks, et oma 10 dollarit täis saada. Samas kehtib sellele reeglile hulk erandeid: näiteks alla 25aastased peavad kuus maksma kolm dollarit. Juhul kui aktsiatesse on paigutatud raha vähem kui 2000 dollari eest, tuleb tasuda kuus 20 dollarit ja juhul kui on ületatud kuuekohalise summa piir, pääseb igakuisest tasust sootuks.

Tehingutasud sõltuvad instrumentidist. USA aktsiate tehingutasu on reeglina 0,005 dollarit aktsia kohta, minimaalselt üks dollar ja maksimaalselt 0,5 protsenti tehingu hinnast. Euroopa aktsiate tehingutasud sõltuvad riigist ja jäävad

0,01–0,15 protsenti juurde tehingu kogusummast. Enamike instrumentide juures on kehtestatud ka maksimaalsed tehingutasud, et investoril kauplemishimu päris ära ei kaoks.

LYNX

Hollandis loodud kauplemisportaal sobib ka õhema rahakotiga kauplejale: algkapitali nõue piirdub 3000 euroga. Võrreldes Interactive Brokersiga näib Lynxil olevat veel üks pluss: siin puuduvad igakuised haldustasud või aktiivsustasud: kauple, palju tahad.

Tehingutasud sõltuvad aga nii konkreetsetest aktsiatest-futuuridest kui ka tehingu suuruselt. Nii läheb kuni 500 USA aktsiaga tehingu tegemine maksma kuni viis dollarit. Kui aga teed tehingu kuni 2000 aktsiaga, on tehingutasu 0,01 dollarit aktsia kohta.

Euroopa aktsiatega kaubeldes kehtib sarnane süsteem. Euronexti börsilt kuni 6667 euroga tehinguid tehes küsib portaal vähemalt kuus eurot teenustasu, kuni 50 000 euroste tehingute puhul nõuab ta 0,09 protsenti tehingu summast ja kui see on ületatud, siis on maksimaalne küsitav tehingutasu 45 eurot. Paljude optioonide, futuuride ja muude instrumentide hinnad sõltuvad aga juba konkreetsest riigist, nii et LYNXi mahukat hinnakirja tuleb agaramal kauplejal hoolega tudeerida.

06.09.2017

Tauri Tallermäe

229 € (km-ga 274,80 €)
Kehtib kuni 31.07.17
Tavahind: 259 € (km-ga 310,80 €)

Viis olulist
mälutehnikat

Kuidas korrastada oma mälutegevust
ja jätta meelde õigeid asju?

KOMMENTAAR

Kauplemisportaalid on kodumaistest pankadest mitu korda odavamad

MÄRTEN KRESS

investor

Minu otsingud soodsama maakleri leidmiseks algasid mitte niivõrd madalamaid tehingutasusid taga ajades, vaid hoopis madalamate igakuiste haldustasude poole pööeldes.

Seega otsisin ennekõike maaklereid, kes väärtpabe-rite hoidmise tasu ei võta või võtavad seda võrreldes kohalike pankade või maakleritega oluliselt vähem. LYNX oligi minu jaoks sobilik lahendus, kuna selle tehingutasud olid madalamad ja puudus igakuine haldustasu. Kui kaup- lejale on ennekõike olulised just tehingutasud, siis pika- ajalist investeerimisportfel- li üles ehitaval investoril tuleb kindlasti arvesse võtta ka haldustasusid. See on asi, mis paljudel alustajatel kipub ka- he silma vahele jääma.

Lisaks ei osata maakleri- te hinnakirju uurides tähe- lepanu pöörata täiendavate- le teenustasudele, näiteks ra- ha kontolt välja kandmise ta- su ja igakuine minimaalne te- hingutasu. Just see viimane oli paljuski põhjus, miks ee- listasin LYNXi Interactive Bro- kersile. Interactive Brokers'i hinnakiri on seatud nõnda, et minimaalselt tuleb maakleri- le igas kalendrikuus maksta vähemalt 10 USA dollari ula- tuses tehingutasusid. Kui juh- tub, et mõõdunud kuul sai te- hinguid tehtud vaid mõni ja makstud tehingutasud olid näiteks kaks dollarit, siis Inte- ractive Brokers võtab kahek- sa dollarit lisaks. Seda nime- tatakse tavaliselt aktiivsus- tasuks – kui oled väheaktiiv- ne kaupleja, maksad maakle- rile ikka fikseeritud igakuise summa tasudeks. Seega mi- nu kui pikaajalise investor- i jaoks, kes teeb igas kuus kes- miselt vaid ühe kuni kolm te- hingut, on LYNXi pakutud hinnastamispõhimõtted sel- gelt soodsamad.

Valuuta vahetamise kulu

Võrreldes kodumaiste maak- leri- te ja pankadega saan te- hinguid teha ligikaudu ne- li kuni viis korda odavamalt. Nagu juba mainitud, siis li- saks ei tule LYNXis hoitava- te väärtpaberite pealt maksta

igakuist haldustasu. Portfel- li kasvades ei ole enam tegu kaugeltki mitte väikeste sum- madega. Aasta tagasi arve kokku lüües nägin, et maksan ühele kodumaisele pangale haldustasudeks juba peaaegu 300 eurot aastas.

Üks eelis on välismaakleri- te juures konto avamisel veel – valuuta vahetamise kulu. See on selline varjatud või peide- tud kulu, mida paljud väike- investorid ei oska isegi tähe- le panna.

Kohalikes pankades võib valuutavahetusele kursivahe- de tõttu (erinevus turukur- si ja panga poolt investor- i- le pakutava kursi vahel) ku- luda isegi kuni 2% vahetata- vast summast, tavaliselt pi- gem 0,6–1,0%. Nii LYNXis kui ka IBs saab valuutat vahetada oluliselt soodsamini, näiteks 2000eurose tehingusumma puhul võib sääst olla isegi ku- ni seitsmekordne.

Praeguses seadusruumis on mõlema eelmainitud vä- lismaise maakleri kasutamise juures üks kitsaskoht. Nimelt ei saa kasu lõigata eraisikust investorite jaoks loodud inve- steerimiskonto süsteemist. Seega tuleb kasumlikelt te- hingutelt järgmisel aastal ära maksta tulumaks.

Samas on suuremate sum- madega opereerimisel ja kauplemisel alati võimalik avada konto ettevõttele, siis kehtivad juba tavapärased et- tevõtte tulu maksustamise reeglid ja võimalus tulumak- sukohustust edasi lükata. Pea- legi peavad seda aspekti mee- les hoidma ennekõike kaup- lejad, mitte pikaajalised inve- storid. Pikaajalise dividen- divoogu taotleva investorina saan ka oma kogemuse te- ginedes öelda, et kasumi võt- mine ja seeläbi tulumaksu- kohustuse tekkimine on pi- gem erand.

Alustavaid investeerimis- huvilisi saan ka julgustada – konto avamine välismaakle- ri juures on suhteliselt liht- ne. Piisab avalduse täitmisest, millele lisada isikut tõenda- va dokumendi elektroonili- ne koopia ja koopia mõnest kommunaalrvest, kus on nä- ha nimi ja aadress. Ka saab selle residentsustõendi alati küsida oma kodupangast.

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,10	0,10	0,30	0,60	0,90	1,50	1,70	1,80	2,00	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,10	0,15	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee

Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee

Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÖTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis- kuupäev	lunastamis- tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi- väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Olemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,36	2,25	3,07	3,86	4,42	713 761 122
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,48	1,54	1,79	3,21	3,80	87 601 805
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,43	-0,57	-1,28	1,52	2,31	64 247 828
Pensionifond XL, EUR	1,43	1,43	1,43	2,76	3,27	4,81	4,62	5,32	123 995 607
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	0,96	-0,49	-0,76	1,51	2,43	20 671 509
Täiendav Pensionifond, EUR	1,65	1,67	1,67	3,16	4,21	6,68	6,06	6,50	13 961 328
LHV Pensionifond Indeks	0,68	0,68	0,68		1,92	-	-	-	5 512 408
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		4,57	-	-	-	995 093
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,78	0,79	0,79	1,94	-0,74	-1,11	0,33	1,12	536 487

LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,46	11,57	11,57		2,07	0,67	-8,26	8,89	11 443 244,36
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,36	10,47	10,47		10,49	20,89	7,42	6,02	4 180 213,39
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,62	6,69	6,69		10,49	20,90	7,42	6,02	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,04	1,7	4,13	3,37	4,5	215 178 972,06
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,19	1,86	6,46	4,98	5,83	29 438 718,63
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	3,75	1,18	1,28	1,96	2,89	23 774 076,13
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,06	-0,1	-1,62	1,26	1,72	13 211 132,59
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,52	1,55	1,54	12,54	2,33	9,57	6,5	7,81	10 946 605,41
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,81	0,80	3,51	0,71	0,75	2,53	2,97	2 386 159,91

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	21,28	22,04	21,60	6,69	13,22	19,06	17,02	13,21	2 558 507,78
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	33,80	35,00	34,32	11,24	23,16	37,22	10,35	13,98	120 677 090,34
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	22,36	23,15	22,70	22,25	-8,71	25,68	9,90	2,35	9 268 668,69

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel, +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

AUTOTÖÖSTUS

Buffetti osalusega Hiina tootja konkureerib Teslaga

Hiina elektriautode tootja BYD, kuhu on panustanud ka investeerimisguru Warren Buffett, kinnitab üha kindlamalt kan- da USAs.

BYD Motors plaanib augus- tis avada USAs tootmisüksuse, mis hakkab aastas tootma um- bes 1500 elektrimootoriga ras- keveokit. Lisaks laiendab BYD tootmisprofiili ja mõne aas- ta pärast võivad teha- stest väl- ka vurada ka kahveltõstukid ja veokid. Kui Tesla tootis eelmisel aastal 76 000 sõidukit, siis BYD juba 100 000 juurde.

Elektrimootoriga töötavaid

50

Hongkongi dollari juures kaupleb börsil Hiina elektriautode tootja BYD aktsia.

linnaliinibusse jt suuremaid sõidukeid vajavad BYD teatel paljud USA osariigid, lisaks on ettevõtte saanud tellimusi Facebookilt, Stanfordi Ülikoo- lilt ning California Ülikoolilt. Ettevõtte on sihikule võtnud ka Ladina-Ameerika turu. Lisaks on BYD maailma üks suuremaid akutootjaid.

Warren Buffett investeeris et- tevõttesse aastal 2008, kui Berk- shire Hathaway ostis 10% osalu- se. Sel hetkel oli ettevõtte aktsia hind kukkunud 20 Hongongi dollari juutest 8 dollari peale.

ÄRIPÄEV.EE

Äripäev

Värsked kaubandusuudised Sündmused

Kaubandus.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Microsoft näitas
uuenemise võimet

Küll on hea, kui tuleb häid uudiseid ettevõttest, millesse investeerinud oled.

Nii oli läinud nädalal Microsoftiga. Head meelt tegi mulle see, et see vana, või olgu – keskealine (42) tehnoloogiafirma on suutnud nii moodsas vallas nagu pilveteenused tugevalt kannu maha saada. Sellest kiire kasvuga sektorist tulid Microsofti viimase kvartali parimad kasvunumbrid. Tänu sellele sektorile tuli kogu kvartali tulemus hea, mis kergitas ka Microsofti aktsia uuele rekordile. Viimase aastaga on aktsia tõusnud oma 33%.

Paljud varasemad katsed keskealisena uue aja vooludega kaasa joosta, et korvata Windowsi operatsioonisüsteemi tarkvara müügi vähenemist, on Microsoftil äpardunud. Olgu see Nokia mobiiltelefonide ost või katse konkureerida otsingumootorite sektoris. Pilveteenustega on läinud palju paremini – see on olnud juba mitu viimast kvartalit Microsofti majandustulemuste staar. Eelmisel nädalal avaldatud raport näitas, et Microsoft on pilveteenuste turu liidri Amazoni järel kindel teine.

Klient on rahul

Microsofti pilveteenus Azure, mis laseb ettevõtetel oma rakendusi Microsofti andmekeskustes ladustada ja jooksutada, tõesti meeldib kasutajatele. Nõudlus nende teenuste järgi peaaegu kahekordistus viimases kvartalis. Firma finantsjuht tunnistas, et just Azure aitas saavutada oodatust paremat tulemust.

Ent ka Wordi, Exceli ja muu tarkvara pilvepõhise versiooni Office 365 müük kasvas 43% ja esimest korda oli pilveteenustist saadud tulu suurem kui traditsioonilise tarkvara müügist.

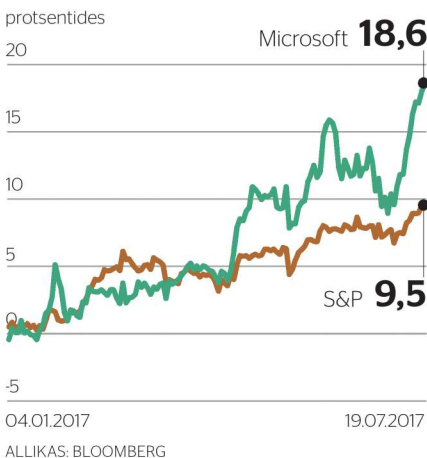
Reedel kauples Microsofti aktsia ligi 75 dollari tasemel. Aasta algusest on Microsofti aktsia kerkinud pea 20%, võrreldes S&P 500 Indeksi 10% tõusuga.

Microsofti käive paisus teises kvartalis 13 protsenti, 23,3 miljardi dollarini. Puhaskasum kasvas 6,5 miljardi dollarini, mis teeb kasumiks aktsia kohta 0,83 dollarit. Võrdluseks oli kasum aktsia koh-

» Keskealine tehnoloogiafirma on suutnud moodsas pilveteenuste vallas kannu tugevalt maha saada.

investor Toomas

VÕRDLU

Microsoft on S&P indeksist
hoogsamalt liikunud

ta eelnenud aasta samal ajal 39 senti. Mulu ostetud sotsiaalvõrgustik LinkedIn lisas Microsofti käibesse veidi üle miljardi, kuid tegevuskahjum oli 361 miljonit dollarit.

Järgmises kvartalis prognoosib Microsoft käivet 23,6–24,3 miljardi dollari vahemikus, mis oleks aastatagusega võrreldes umbkaudu 7% parem näit.

Võtta juurde või hoida?

Minu portfellis on Microsofti osakaal umbes 9% ja aktsiaid juurde osta ma praegu ei plaani.

Jälgin huviga, mida arvavad Microsofti suhtes skeptilised analüütikud – need, kelle arvates pole Microsofti taassünd olnud niisama edukas kui näiteks Apple'il. Mõne analüütiku arvates peaks Microsoftil uusi sartsakaid tooteid olema rohkem, et mitte panna liiga palju lootusi pilveteenustele. See on tähtis, sest konkurents on tihe – pilveteenuste sektoris kolmandal kohal rühkiv Alphabeti Google ei lase Microsoftil end hetkekski liiga mugavalt tunda.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL

Kuidas läheb Toomase
investeeringutel?

päevane muutus

-0,10%

väärtus 282 757,24 eurot
49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Tallink	0,93
Olympic EG	0,56
Baltic Horizon Fund	0,37
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,29
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Apple	-0,23
Apranga	-0,75
Microsoft	-0,84
Statoil	-1,06
Leroy Seafood	-1,41
Ryanair	-2,87

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.

Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

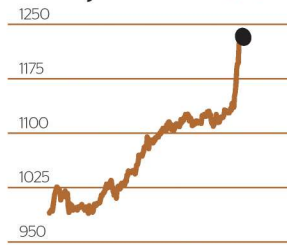
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1225,92 +0,13%▲

perioodi kõrgeim 1225,92
perioodi madalaim 993,28

VALUUTA

Krüptoraha varastati
40 miljoni dollari jagu

Krüptoraha etherumi varastati eelmisel nädalal enam kui 38 miljoni dollari väärtuses.

Handelsblatti andmetel näppasid hakerid 150 000 etherumi-üksust, kokku ligi 27 miljoni euro (ligikaudu 30 miljoni dollari) eest. Enne seda kirjutas Business Insider, kuidas nädala alguses õnnestus idufirma Dashcoini nn mün-tide esmapakkumisel (ICO) kurikaetel varastada kolme minutiga ligi 7 miljoni dollari väärtuses krüptomün-te.

30 miljoni dollari väärtuses etherumi varastati thebitcoinnews.com andmetel otse kolme idufirma *multisig-wallet*'ist, kus erinevalt isiklikust *wallet*'ist hoitakse mitme kasutaja krüptomün-te. Ethereum oli eelmisel nädalal ülimalt volatiilne: 17. juulil langes kurss alla 150 dollari, aga reedel võttis taas sihikule 230 dollari piiri. Juuni rekordini (400 dollari ringis) on aga veel jupp maad minna.

Eelmisel nädalal kergitas krüptorahade hinda ka bitcoini puudutav kompromisslahendus.

PANE TÄHELE

Morgan Stanley kolib Londonist Frankfurti. Otsuses mängib rolli ka Brexit.

eBay kasv jäi oodatule alla

ja aktsia kukkus üle 7 protsendi.

Tallinna Kaubamaja plaanib

avada Lätis 2019. aastal autokaubamaja.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	21.07	Värvilised metallid	20.07
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	48,95	Alumiinium LME	1924
Nafta NYMEX, bbl	46,59	Vask LME	5968
Mootoribensiin, t	527,25	Plii LME	2229
Diislikütus, t	470,75	Nikkel LME	9610
Kerge kütteõli, t	460,25	Tina LME	20110
Masuut (1% väävel), t	305,75	Tsink LME	2745
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,043		
Põllumajandus	21.07	Väärismetallid	21.07
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	136,00	Kuld COMEX	1251,24
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	397,30	Plaatina NYMEX	937,97
Kakao NYBOT, USD/t	1951,00	Palladium NYMEX	851,96
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	148,50	Hõbe COMEX	16,47
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	366,75		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,451	Singapuri dollar	SGD	1,574
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,887
Hiina jüaan	CNY	7,776	Sveitsi frank	CHF	1,104
Hongkongi dollar	HKD	8,970	Taani kroon	DKK	7,437
India ruupia	INR	74,010	Tai baat	THB	38,653
Jaapani jeen	JPY	128,920	Tšehhi kroon	CZK	26,040
Kanada dollar	CAD	1,449	Türgi liir	TRY	4,065
Korea won	KRW	1291,520	Ungari forint	HUF	305,770
Norra kroon	NOK	9,300	USA dollar	USD	1,149
Poola zlot	PLN	4,210			
Rumeenia leu	RON	4,566			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,6111

EUR/RUB ▲
68,6400

BÖRS

Tallinn

21.07

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,300	0,00	-	16,2	4,9%	0,80	0,8%
Baltika	0,283	-3,08	1529	60,4	4,1%	2,49	0,0%
Ekspress Grupp	1,330	0,00	665	9,0	9,1%	0,82	4,5%
Harju Elekter	4,490	0,22	4 428	2,8	48,3%	1,35	4,0%
LHV Group	10,400	0,00	32 470	13,9	21,0%	2,92	1,4%
Merko Ehitus	9,350	0,54	2 456	27,1	5,0%	1,35	4,4%
Nordecon	1,290	0,00	8 933	13,7	8,9%	1,22	7,0%
Olympic EG	1,810	0,56	246 869	9,5	26,6%	2,53	5,5%
PRFoods	0,400	0,00	1996	35,3	1,9%	0,68	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,550	-1,16	3 001	-	-2,7%	1,66	0,0%
Silvano FG	2,630	0,00	153 202	9,9	24,2%	2,40	7,6%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	1,080	0,93	1 076 896	16,4	5,4%	0,89	2,8%
Tallinna Vesi	12,400	0,00	10 230	13,0	20,1%	2,62	4,4%
Tln Kaubamaja	9,500	-1,04	76 676	15,0	15,4%	2,32	6,6%
Trigon PD	0,620	0,00	-	132,4	-2,1%	1,16	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,345	0,00	2 292	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eel., %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	8,50	1,19	5,8	0,7	-
Latvijas Gaze	9,14	0,99	23,0	1,1	-
Olainfarm	11,30	-0,88	13,1	1,6	-
SAF Tehnika	5,49	3,78	10,7	1,4	-

Tallink ▲
+0,93%

Tallinna Kaubamaja ▼
-1,04%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee